

ubezpieczenia dla firm

Ogólne Warunki Ubezpieczenia Małych i Średnich Przedsiębiorstw

		Nr postanowienia w OWU
1.	<p>Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk b) Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem lub rozboju c) Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk d) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej e) Ubezpieczenie assistance f) Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków g) Klauzule dodatkowe 	<p>§ 2</p> <p>§ 21 § 25-27</p> <p>§ 21 § 29-32</p> <p>§ 21 § 34-36</p> <p>§ 22 § 38</p> <p>§ 40-43</p> <p>§ 23 § 45-47</p> <p>Nr I-XXII</p>

		Nr postanowienia w OWU
2.	<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk b) Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem lub rozboju c) Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk d) Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej e) Ubezpieczenie assistance f) Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków g) Klauzule dodatkowe <ul style="list-style-type: none"> Klauzula I Klauzula III Klauzula IV Klauzula V Klauzula VI Klauzula VII Klauzula VIII Klauzula IX Klauzula X Klauzula XII Klauzula XIII Klauzula XIV Klauzula XVI Klauzula XVII Klauzula XVIII Klauzula XIX Klauzula XX Klauzula XXI 	<ul style="list-style-type: none"> § 11 § 28 § 11 § 33 § 11 § 37 § 11 § 39 § 11 § 44 § 11 § 48 § 11 OWU § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 ust. 2 Klauzuli § 3 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 3 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli § 2 Klauzuli

Spis treści

AXA Ubezpieczenia to trafny wybór!	6
OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW	8

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE I DEFINICJE	8
Postanowienia ogólne	8
Definicje	8
Zawarcie umowy ubezpieczenia – początek odpowiedzialności Ubezpieczyciela	13
Zmiany w trakcie trwania umowy ubezpieczenia	13
Rozwiązanie umowy ubezpieczenia – koniec odpowiedzialności Ubezpieczyciela	13
Składka ubezpieczeniowa	14
Wyłączenia wspólne	15
Prawa i obowiązki stron	16
Ogólne zasady postępowania związanego z wypłatą odszkodowania lub świadczenia	18
Zasady ustalania odszkodowania w ubezpieczeniu mienia	19
Zasady ustalania odszkodowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	20
Zasady ustalania świadczenia w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków	20
Roszczenia regresowe	21

CZĘŚĆ II

UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH ALBO OD WSZYSTKICH RYZYK	22
Zakres ochrony	22
Przedmiot ubezpieczenia	23
Suma ubezpieczenia	24
Wyłączenia odpowiedzialności	24

CZĘŚĆ III

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM LUB ROZBOJU	26
Zakres ochrony	26
Przedmiot ubezpieczenia	26
Suma ubezpieczenia/Limity odpowiedzialności	26
Wymagane zabezpieczenia przeciwkradzieżowe	27
Wyłączenia odpowiedzialności	29

CZĘŚĆ IV

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK	30
Zakres ochrony	30
Przedmiot ubezpieczenia	30
Suma ubezpieczenia	31
Wyłączenia odpowiedzialności	31

CZĘŚĆ V

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	33
Zakres ochrony	33
Wyłączenia odpowiedzialności	33

CZĘŚĆ VI

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE	35
Zakres ochrony	35
Zakres pomocy technicznej	35
Zakres pomocy medycznej	35
Zakres pomocy informacyjnej	36
Wyłączenia odpowiedzialności	37

CZĘŚĆ VII

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	38
Zakres ochrony	38
Przedmiot ubezpieczenia	39
Suma ubezpieczenia	39
Wyłączenia odpowiedzialności	39

CZĘŚĆ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE	41
Uprawnienia Ubezpieczyciela	41
Wznowienie umowy ubezpieczenia	41
Rozpatrywanie reklamacji.	41
Sąd właściwy	42
Postanowienia końcowe	42

KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula I. Ubezpieczenie mienia od powodzi, osuwania lub zapadania się ziemi	43
Klauzula II. Ubezpieczenie mienia od przepięć	43
Klauzula III. Ubezpieczenie mienia od dewastacji	43
Klauzula IV. Ubezpieczenie stałych elementów zewnętrznych od kradzieży	43
Klauzula V. Ubezpieczenie mienia od słuczenia	44
Klauzula VI. Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym	44
Klauzula VII. Ubezpieczenie maszyn od awarii	45
Klauzula VIII. Ubezpieczenie maszyn poza miejscem ubezpieczenia	46
Klauzula IX. Ubezpieczenie mienia od katastrofy budowlanej	46
Klauzula X. Ubezpieczenie dla aptek	47
Klauzula XI. Zamiana franszyz redukcyjnych na integralne	47
Klauzula XII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt	47
Klauzula XIII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy	48
Klauzula XIV. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach ruchomych w piecy lub pod kontrolą, stanowiących przedmiot obróbki	49
Klauzula XV. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podwykonawców	49
Klauzula XVI. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku	50
Klauzula XVII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za przeniesienie chorób zakaźnych	50
Klauzula XVIII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów prowadzących działalność hotelarską lub ośrodki wczasowe	51
Klauzula XIX. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów nieleczniczych podpisujących umowy z NFZ	52
Klauzula XX. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez samobieżne maszyny budowlane oraz pojazdy wolnobieżne, młoty pneumatyczne, hydrauliczne, kafary	52
Klauzula XXI. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w podziemnych instalacjach, kablach, rurociągach, innych urządzeniach	53
Klauzula XXII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone na terenie Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Liechtensteinu, Islandii i Norwegii	53

AXA Ubezpieczenia to trafny wybór!

Nasza oferta obejmuje ubezpieczenia komunikacyjne, mieszkań i domów, podróże oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw. Przedstawiamy Ci Ogólne Warunki Ubezpieczenia Małych i Średnich Przedsiębiorstw składające się z następujących części:

- 1) **Część I:** zapisy wspólne dla wszystkich rodzajów ubezpieczeń, w tym postanowienia ogólne i definicje,
- 2) **Część II:** ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk, w tym takie elementy ochrony, jak koszty uprzątnięcia po szkodzie, poszukiwania przyczyn szkody, wynagrodzenia ekspertów, najmu lokalu zastępczego i odtworzenia dokumentacji urzędowej,
- 3) **Część III:** ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem lub rozboju,
- 4) **Część IV:** ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk, w tym przenośnego sprzętu elektronicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i kosztów odtworzenia danych,
- 5) **Część V:** ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej deliktowej i kontraktowej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej lub posiadania mienia, w tym odpowiedzialności cywilnej najemcy za szkody wyrządzone w najmowanych budynkach lub lokalach,
- 6) **Część VI:** ubezpieczenie assistance, w ramach którego oferujemy m.in. pomoc odpowiednich specjalistów, w tym serwisantów urządzeń biurowych, pomoc medyczną, prawną i usługę uruchomienia awaryjnego sekretariatu,
- 7) **Część VII:** ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków, tj. śmierci oraz trwałego uszczerbku na zdrowiu i oparzeń.

Integralną część naszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia stanowią klauzule dodatkowe, o które możesz rozszerzyć zakres ubezpieczenia w swojej polisie. Są to:

- 1) Klauzula I – ubezpieczenie mienia od powodzi, osuwania lub zapadania się ziemi, którą możesz włączyć zarówno do ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych jak i od wszystkich ryzyk,
- 2) Klauzula II – ubezpieczenie mienia od przepięć, przez które rozumiemy m.in. szkody spowodowane wskutek niewłaściwych parametrów prądu elektrycznego,
- 3) Klauzula III – ubezpieczenie mienia od dewastacji, w tym także od aktów wandalizmu polegających na wykonaniu graffiti,
- 4) Klauzula IV – ubezpieczenie stałych elementów zewnętrznych od kradzieży,
- 5) Klauzula V – ubezpieczenie mienia od stłuczenia,
- 6) Klauzula VI – ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym,
- 7) Klauzula VII – ubezpieczenie maszyn od awarii,
- 8) Klauzula VIII – ubezpieczenie maszyn poza miejscem ubezpieczenia,
- 9) Klauzula IX – ubezpieczenie mienia od katastrofy budowlanej,
- 10) Klauzula X – ubezpieczenie dla aptek, obejmujące także odpowiedzialność cywilną zawodową farmaceuty,

- 11) Klauzula XI – zamiana franszyz redukcyjnych na integralne,
- 12) Klauzula XII – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt,
- 13) Klauzula XIII – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy, przydatne na okoliczność wypadku przy pracy, odniesionego przez pracownika,
- 14) Klauzula XIV – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach ruchomych w pieczy lub pod kontrolą, stanowiących przedmiot obróbki,
- 15) Klauzula XV – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podwykonawców,
- 16) Klauzula XVI – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku,
- 17) Klauzula XVII – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za przeniesienie chorób zakaźnych,
- 18) Klauzula XVIII – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów prowadzących działalność hotelarską lub ośrodki czasowe,
- 19) Klauzula XIX – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów nieleczniczych podpisujących umowy z NFZ,
- 20) Klauzula XX – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez samobieżne maszyny budowlane oraz pojazdy wolnobieżne, młoty pneumatyczne, hydrauliczne, kafary,
- 21) Klauzula XXI – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w podziemnych instalacjach, kablach, rurociągach, innych urządzeniach,
- 22) Klauzula XXII – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone na terenie Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Liechtensteinu, Islandii i Norwegii.

Przed zawarciem umowy ubezpieczenia zastanów się, jakiego zakresu ubezpieczenia oczekujesz. Możesz skorzystać z zakresu rekomendowanego przez AXA Ubezpieczenia – w tym celu zwróć się do naszego Przedstawiciela. Powinieneś także określić prawidłowe sumy ubezpieczenia lub gwarancyjne i wybrać dogodny dla siebie sposób płatności składki.

Ważne! Po zawarciu umowy ubezpieczenia, sprawdź poprawność informacji zawartych w Twojej polisie, którą otrzymasz od naszego Przedstawiciela. Nieprawidłowe dane mogą mieć wpływ na sposób udzielania pomocy, wysokość odszkodowania lub jego wypłatę.

Zapoznaj się ze swoimi prawami i obowiązkami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia. To ważne, by zapewnić ochronę ubezpieczeniową Twojej firmie, wiedzieć jak dokonać zmian w umowie ubezpieczenia oraz jak postępować w przypadku wystąpienia szkody, bądź gdy osoba poszkodowana wystąpi do Ciebie z roszczeniem.

Do najważniejszych Twoich obowiązków należą:

- 1) opłacanie składki w kwocie i terminach wskazanych w polisie,
- 2) przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym prawa budowlanego, ochrony przeciwpożarowej,

- 3) utrzymywanie w należytych stanie technicznym mienia, przeprowadzanie jego bieżącej konserwacji i wymaganych przeglądów,
- 4) w przypadku szkody – zastosowanie dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym bezzwłoczne powiadomienie właściwych służb oraz AXA Ubezpieczenia o powstałym zdarzeniu.

Wszelkich informacji udzieli Ci Przedstawiciel AXA Ubezpieczenia. Jesteśmy również do Twojej dyspozycji pod numerem telefonu: +48 22 599 95 22. Korzystając z tego numeru telefonu, możesz zgłosić szkodę oraz uzyskać pomoc z tytułu ubezpieczenia assistance. Nasze Centrum Alarmowe jest do Twojej dyspozycji przez wszystkie dni roku, 24 godziny na dobę.

Możesz także kontaktować się z nami za pośrednictwem poczty tradycyjnej pod adresem: AXA Ubezpieczenia TUIR S.A., ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa lub elektronicznej, pisząc na: obsługa@axaubezpieczenia.pl.

Warunki umowy ubezpieczenia określają łącznie: wniosek, polisa i Ogólne Warunki Ubezpieczenia. Do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie obowiązujące akty prawne, w tym kodeks cywilny oraz ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Zachęcamy do zapoznania się z pełną ofertą AXA Ubezpieczenia, obejmującą ubezpieczenia: komunikacyjne, mieszkań i domów oraz podróże.

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE I DEFINICJE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (zwanymi dalej „OWU”) AXA Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A., z siedzibą przy ul. Chłodnej 51, 00-867 Warszawa (zwana dalej „Ubezpieczycielem”) zawiera z osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, będącymi przedsiębiorcami, umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczeń:
 - 1) mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo mienia od wszystkich ryzyk,
 - 2) mienia od kradzieży z włamaniem lub rozboju,
 - 3) sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk,
 - 4) odpowiedzialności cywilnej,
 - 5) assistance,
 - 6) następstw nieszczęśliwych wypadków.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o zdarzenia ubezpieczeniowe wskazane w klauzulach dodatkowych, stanowiących integralną część niniejszych OWU. Zdarzenia ubezpieczeniowe wskazane w klauzulach dodatkowych: Klauzuli II, Klauzuli III, Klauzuli V, Klauzuli VII, Klauzuli IX są objęte zakresem ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk zgodnie z ich treścią oraz w granicach limitów odpowiedzialności wskazanych w polisie.
3. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszych OWU może obejmować postanowienia odmienne od postanowień OWU, indywidualnie uzgodnione z Ubezpieczającym, na podstawie szczegółowej oceny ryzyka ubezpieczeniowego. Różnicę między treścią umowy ubezpieczenia i OWU Ubezpieczyciel zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku Ubezpieczyciel nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego.
4. Zakres i przedmiot ubezpieczenia wskazany jest w polisie.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta z Ubezpieczającym w zakresie ubezpieczenia:
 - 1) mienia – gdy ochroną ubezpieczeniową obejmowane jest mienie o wartości nie przekraczającej 10 000 000 zł na jedno lub 20 000 000 zł na wszystkich miejsca ubezpieczenia,
 - 2) odpowiedzialności cywilnej – gdy obrót realizowany lub planowany z tytułu prowadzonej działalności nie przekracza 20 000 000 zł.
6. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta także na rachunek innej osoby (Ubezpieczonego).
7. Do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy prawa polskiego, w szczególności kodeksu cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Ileokroć w niniejszych OWU, klauzulach dodatkowych, wniosków o zawarcie umowy ubezpieczenia, a także polisie oraz w innych pismach i oświadczeniach składanych w związku z zawarciem lub wykonywaniem tej umowy używa się wymienionych poniżej terminów, należy przez nie rozumieć:

- 1) **akty terroryzmu** – działania indywidualne lub grupowe skierowane przeciwko ludności lub mieniu w celu wprowadzenia chaosu, zastraszania ludności, dezorganizacji życia publicznego, transportu publicznego, działalności zakładów usługowych lub wytwórczych – dla osiągnięcia skutków ekonomicznych, politycznych lub społecznych;
- 2) **budowie** – obiekty budowlane trwałe związane z gruntem, a nie będące budynkami, stanowiące całość techniczną i użytkową, wraz z instalacjami i urządzeniami, w tym ogrodzenia, mury, bramy, przejazdy, place postojowe, place pod śmietniki, drogi, chodniki i oświetlenie nieruchomości, jeżeli znajdują się one w miejscu ubezpieczenia;
- 3) **budynki** – obiekty budowlane trwałe związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz ze stolarką okienną, drzwiową, w tym drzwiami oraz z zamkami i szybami w oknach i drzwiach wraz z wewnętrznymi okładzinami ścian, podłóg, sufitów i powłokami malarskimi, jak też instalacjami i urządzeniami technicznymi zapewniającymi możliwość użytkowania budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, tj. w szczególności: przyłączami i urządzeniami instalacyjnymi, w tym oczyszczania lub gromadzenia ścieków, elementami urządzeń wodnokanalizacyjnych, instalacjami elektrycznymi, informatycznymi, grzewczymi, wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi oraz urządzeniami zabezpieczającymi i instalacjami sygnalizacji alarmowej, jeżeli znajdują się one w miejscu ubezpieczenia;
- 4) **Centrum Alarmowe** – jednostka organizacyjna wskazana przez Ubezpieczyciela, której Ubezpieczony powinien zgłosić zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia assistance, oraz która w ramach tego ubezpieczenia udziela informacji i świadczy inne usługi określone w niniejszych OWU;
- 5) **czysta strata finansowa** – uszczerbek majątkowy niebędący szkodą rzeczową lub osobową (dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej);
- 6) **dane** – fakty, informacje lub pojęcia w formie właściwej do przetwarzania w systemie komputerowym, łącznie z odpowiednim oprogramowaniem powodującym wykonanie funkcji przez system informatyczny, to jest:
 - a) bazy danych (rozumiane jako zbiory danych o określonej strukturze, zapamiętane w pamięci komputera oraz zewnętrznych nośnikach danych), w tym również oprogramowanie do zarządzania nimi,
 - b) oprogramowanie systemowe i narzędziowe,
 - c) biblioteki programistyczne,
 - d) standardowe i niestandardowe oprogramowanie firmowe, w tym oprogramowanie biurowe,
 - e) oprogramowanie użytkowe/aplikacyjne z danej dziedziny zastosowań, sporządzane na zamówienie złożone własnym służbom informatycznym w przedsiębiorstwie lub podmiotom zewnętrznym;

- 7) **dewastacja** – umyślnie zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie;
- 8) **doubezpieczenie** – zmiana warunków zawartej umowy ubezpieczenia w trakcie jej trwania, poprzez którą za opłatą dodatkowej składki, następuje modyfikacja zakresu ochrony ubezpieczeniowej, przedmiotu ubezpieczenia, sum ubezpieczenia, sum gwarancyjnych lub limitów odpowiedzialności (w tym ich uzupełnienie po wypłacie odszkodowania lub świadczenia); Ubezpieczyciel potwierdza wprowadzenie zmian do umowy ubezpieczenia poprzez wystawienie aneksu do polisy;
- 9) **dym i sadza** – mieszanina ciała stałego i gazu powstała jako produkt spalania, w tym na skutek pożaru;
- 10) **fala dźwiękowa** – fala ciśnieniowa wytworzona przez statek powietrzny w chwili przekroczenia bariery dźwięku;
- 11) **franszyza integralna** – wskazana w polisie kwota, do wysokości której Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności z tytułu szkody będącej następstwem jednego zdarzenia ubezpieczeniowego; jeżeli wysokość szkody przekracza tę kwotę, Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie w pełnej wysokości;
- 12) **franszyza redukcyjna** – wskazana w polisie kwota, o jaką będzie pomniejszona wysokość odszkodowania z tytułu szkody będącej następstwem jednego zdarzenia ubezpieczeniowego;
- 13) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 14) **graffiti** – akt dewastacji polegający na wykonaniu rysunków, napisów lub malunków na przedmiocie ubezpieczenia;
- 15) **inspekcja miejsca ubezpieczenia** – dokonywane przez Ubezpieczyciela oględziny miejsca ubezpieczenia mające na celu między innymi ustalenie stanu technicznego miejsca ubezpieczenia oraz istniejących zabezpieczeń przeciwpożarowych lub przeciwkradzieżowych;
- 16) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie budynku, budowli lub ich części a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczytowych i obudowy wykopów w wyniku nagłej, samoistnej utraty wytrzymałości ich elementów konstrukcyjnych;
- 17) **kradzież** – zabór mienia bez znanom włamania;
- 18) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zaboru mienia z budynku, lokalu lub pojazdu (w przypadku ubezpieczenia przenośnego sprzętu elektronicznego, mienia w transporcie):
- a) po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi, albo podrobionego lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego lokalu lub w wyniku rozboju,
 - b) przez sprawcę, który ukrył się w budynku lub lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli pozostawił ślady mogące służyć jako dowód jego potajemnego ukrycia i opuszczenia obiektu wskazane w pkt. a),
 - c) po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia będącego częścią konstrukcji środka transportu przy użyciu narzędzi albo podrobionego klucza, bądź oryginalnego klucza, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do lokalu lub w wy-
- ku rozboju; także dokonanie albo usiłowanie zaboru ładunku wraz ze środkiem transportu (przy czym środek transportu nie jest objęty ubezpieczeniem);
- 19) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, błota, skał lub kamieni na terenach górskich lub falistych;
- 20) **lokal** – część budynku wydzielona trwałymi ścianami, stanowiąca funkcjonalną lub gospodarczą całość, użytkowana przez Ubezpieczonego w ramach prowadzonej przez niego działalności;
- 21) **maszyny, urządzenia, wyposażenie** – maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, oprzyrządowanie, elementy wyposażenia nie stanowiące części budynków, budowli, lokali oraz środki transportu wewnętrznego, wykorzystywane przez Ubezpieczonego do prowadzenia działalności gospodarczej, nie będące rzeczowymi składnikami majątku obrotowego; do maszyn, urządzeń, wyposażenia zalicza się również niskocenne składniki majątku tj. nieujęte w ewidencji środków trwałych rzeczowe składniki majątku Ubezpieczonego;
- 22) **mienie** – przedmioty materialne oraz nakłady inwestycyjne;
- 23) **mienie osób trzecich** – mienie należące do osób trzecich przyjęte w celu wykonania usługi (np. naprawy, remontu, przetworzenia, badania, czyszczenia, farbowania, prania), dalszej sprzedaży w ramach umowy komisju lub przechowania;
- 24) **mienie pracownicze** – mienie należące do pracowników Ubezpieczonego, które za jego zezwoleniem znajduje się w miejscu pracy, w szczególności są to: odzież, obuwie, rowery, wózki inwalidzkie, własne narzędzia niezbędne do wykonywania pracy, z wyłączeniem komputerów przenośnych, telefonów komórkowych, sprzętu fotograficznego i wideo, wartości pieniężnych, biżuterii oraz wyrobów futrzarskich;
- 25) **nakłady inwestycyjne** – poniesione i udokumentowane przez Ubezpieczonego wydatki na wykończenie wnętrza oraz wydatki na wykończeniowe roboty budowlane, instalacyjne, remonty kapitalne i adaptacyjne w budynkach, budowlach i lokalach będących własnością Ubezpieczonego, bądź zajmowanych przez niego na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innego tytułu prawnego, poniesione dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej lub w celu podniesienia standardu tych pomieszczeń;
- 26) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, oparzenia lub zmarł; za nieszczęśliwy wypadek nie uważa się chorób, nawet takich, które występują nagle, w szczególności zawału serca lub udaru mózgu; z zastrzeżeniem postanowień niniejszych OWU dotyczących ubezpieczenia assistance, nieszczęśliwy wypadek może mieć miejsce na całym świecie;
- 27) **oparzenie** – proces chorobowy obejmujący zmiany miejscowe i ogólnoustrojowe wskutek zadziałania czynnika termicznego, chemicznego lub elektrycznego na organizm człowieka;
- 28) **osoba bliska** – małżonek, małżonka, wstępni, zstępni, pasierbica, pasierb, dziecko przysposobione albo przyjęte na wychowanie przez Ubezpieczonego

- w rozumieniu przepisów prawa powszechnie obowiązującego, przysposabiający, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, zięć, synowa, osoby pozostające w konkubinacie;
- 29) **osoba trzecia** – osoba nie będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym ani też osobą bliską;
- 30) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach nie spowodowany działalnością człowieka;
- 31) **parking strzeżony** – wydzielony i ogrodzony teren oznakowany jako „parking strzeżony”, całodobowo dozorowany przez osoby profesjonalnie zajmujące się ochroną mienia, oświetlony w porze nocnej, wyposażony w urządzenia blokujące, uniemożliwiające wjazd i wyjazd pojazdu bez zezwolenia osoby dozorującej parking;
- 32) **pęknięcie mrozowe rur** – uszkodzenie przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, technologicznych i gaśniczych, znajdujących się wewnątrz budynku, budowli, lokalu, powstałe w wyniku zamarznięcia w nich wody;
- 33) **podwykonawca** – podmiot nie będący pracownikiem Ubezpieczonego w rozumieniu niniejszych OWU, któremu Ubezpieczony powierzył wykonanie usługi lub innych czynności;
- 34) **polisa** – dokument ubezpieczenia w rozumieniu art. 809 kodeksu cywilnego, wystawiony przez Ubezpieczyciela, potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia i jej warunki; ilekroć w niniejszych OWU mowa jest o polisie należy przez to rozumieć również dokument o innej nazwie, stanowiący dokument ubezpieczenia w rozumieniu art. 809 kodeksu cywilnego;
- 35) **powódź** – zalanie terenu w następstwie wystąpienia wody z koryt wód płynących lub stojących, lub spływu wód po zboczach albo stokach na terenach górskich lub falistych;
- 36) **pożar** – ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;
- 37) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez przedsiębiorcę na podstawie powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, umowy o pracę lub też na podstawie innej umowy cywilnoprawnej, jeśli przy wykonywaniu prac, czynności, usług podlega ona kierownictwu tego przedsiębiorcy i ma obowiązek stosowania się do jego wskazań; za pracownika uważa się również praktykanta lub wolontariusza, którym przedsiębiorca powierzył wykonanie usługi lub innych czynności;
- 38) **produkt** – rzecz ruchoma, w tym stanowiąca część składową innej rzeczy ruchomej lub nieruchomości, wyprodukowana przez Ubezpieczonego lub na jego rzecz i wprowadzona przez niego do obrotu, za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność w związku z jej wytworzeniem, sprzedażą lub innego rodzaju rozporządzeniem;
- 39) **przedsiębiorca** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową; za przedsiębiorcę uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej;
- 40) **przeładunek** – ogół czynności mających na celu przemieszczenie ładunku bezpośrednio z jednego środka transportu na drugi;
- 41) **przepięcie** – nagła i krótkotrwała zmiana napięcia prądu, która powstała w wyniku bezpośredniego uderzenia pioruna lub jego pośredniego działania, jak również w wyniku niewłaściwych parametrów prądu;
- 42) **przewoźnik zawodowy** – podmiot uprawniony i prowadzący na podstawie odpowiednich przepisów prawa stałą i zarobkową działalność w zakresie transportu (dotyczy ubezpieczenia mienia w transporcie);
- 43) **rozbój** – dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:
- a) użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego bądź jego pracownika, lub
 - b) doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności, lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu bądź zdrowiu Ubezpieczonego lub jego pracownika,
- z tym zastrzeżeniem, że działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm profesjonalnie świadczących usługi ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczony zawarł umowę cywilnoprawną, będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczonego;
- 44) **rozładunek** – ogół czynności wykonywanych w celu wyładunku lub wyładowania mienia ze środka transportu;
- 45) **silny wiatr** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 15 m/s ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW), którego działanie wyrządza masowe szkody, w tym przez przedmioty przenoszone przez wiatr o tej prędkości; w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMI GW wystąpienie silnego wiatru stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 46) **sprzęt elektroniczny** – urządzenia składające się z elektronicznych podzespołów (półprzewodniki, chipy, tranzystory itp.), które wykorzystywane są do przetwarzania danych, przeprowadzania pomiarów, kontroli a także do sterowania procesami, obejmujące: sprzęt biurowy i elektronicznego przetwarzania danych, sprzęt komunikacyjny i radiowy, sprzęt medyczny, sprzęt poligraficzny, profesjonalny sprzęt RTV (fonia i wizja), sprzęt alarmowy, pomiarowo-kontrolny i automatyki;
- 47) **stałe elementy zewnętrzne** – elementy, urządzenia zamontowane na stałe na zewnątrz budynku, budowli, lokalu, tj. w szczególności: markizy, zadaszenia, siłowniki bram, zewnętrzne elementy telewizji przemysłowej, anteny, zewnętrzne części klimatyzatorów, neony, szyldy reklamowe, lampy i oprawy świetlne;
- 48) **stan po spożyciu alkoholu** – stan powstały w wyniku wprowadzenia przez Ubezpieczonego do swojego organizmu takiej ilości alkoholu, że jego stężenie we krwi wynosi lub prowadzi do wartości powyżej 0,2‰ albo do obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,1 mg alkoholu w 1 dm³;
- 49) **suma gwarancyjna** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej określona w polisie kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela na

- jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia; w przypadku, gdy OWU lub polisa przewidują w ramach sumy gwarancyjnej limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu określonych szkód lub kosztów objętych ochroną ubezpieczeniową, górną granicę odpowiedzialności z tytułu tych szkód lub kosztów stanowi ustalony limit;
- 50) **suma ubezpieczenia** – w ubezpieczeniu mienia określona w polisie kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia; w przypadku, gdy OWU lub polisa przewidują w ramach sumy ubezpieczenia limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu określonych szkód lub kosztów objętych ochroną ubezpieczeniową, górną granicę odpowiedzialności z tytułu tych szkód lub kosztów stanowi ustalony limit;
- 51) **system ubezpieczenia na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową; ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć na szacowanej maksymalnej wysokości szkody, jaka może powstać wskutek zajścia zdarzenia losowego;
- 52) **system ubezpieczenia na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 53) **szkoda** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć (szkoda osobowa), utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (szkoda rzeczowa);
- 54) **szkoda seryjna** – wszystkie szkody będące następstwem zdarzenia ubezpieczeniowego lub serii zdarzeń ubezpieczeniowych wynikających z tej samej przyczyny, w tym spowodowane tym samym błędem konstrukcyjnym lub wprowadzeniem do obrotu produktu posiadającego takie same wady lub braki, niezależnie od liczby poszkodowanych (dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej);
- 55) **śnieg lub lód** – niszczące oddziaływanie ciężaru nagromadzonego śniegu lub lodu, który przekraczał dopuszczalne normy obciążeń, na elementy konstrukcji dachów, elementy nośne oraz zamontowane lub wbudowane na stałe parapety, gzymsy, elementy zewnętrzne instalacji budynków lub budowli, a także przewrócenie się na nie obiektów sąsiadujących na skutek niszczącego oddziaływania nagromadzonego śniegu lub lodu;
- 56) **środki obrotowe** – wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały i surowce w trakcie przerobu, półprodukty i półfabrykaty, zapasy i opakowania oraz wszelkie towary handlowe nabyte w celu dalszej sprzedaży;
- 57) **stopień zużycia technicznego** – wskaźnik zużycia mienia określający miarę utraty jego wartości, wynikający z okresu eksploatacji mienia, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, instalacyjnych, elektrycznych, sposobu użytkowania, prowadzonej gospodarki remontowej lub wykonanych napraw;
- 58) **świadectwo odporności** – certyfikat lub inny dokument wydany przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji produktów pod względem odporności na włamanie;
- 59) **Tabela** – tabela trwałych uszczerbków na zdrowiu lub tabela oparzeń określona w § 45;
- 60) **towary niebezpieczne** – towary o których mowa w ustawie o przewozie towarów niebezpiecznych z dnia 19 sierpnia 2011 r., w tym materiały i przedmioty wybuchowe, gazy, ciekłe i stałe materiały zapalne, materiały samozapalne, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne, materiały utleniające, nadtlenki organiczne, materiały trujące, materiały zakaźne, materiały promieniotwórcze lub żrące (dotyczy ubezpieczenia mienia w transporcie);
- 61) **transport własny** – transport wykonywany środkiem transportu stanowiącym własność Ubezpieczonego lub wykonywany przez podmiot inny niż przewoźnik zawodowy (dotyczy ubezpieczenia mienia w transporcie);
- 62) **transport zawodowy** – transport wykonywany przez przewoźnika zawodowego na podstawie zawartej umowy o przewóz, potwierdzonej wydaniem listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego (dotyczy ubezpieczenia mienia w transporcie);
- 63) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe uszkodzenie ciała Ubezpieczonego określone w Tabeli, spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem;
- 64) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne, nie spowodowane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 65) **Ubezpieczający** – przedsiębiorca zawierający umowę ubezpieczenia i zobowiązany do opłacenia składki;
- 66) **Ubezpieczony** – przedsiębiorca, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia, a także w odniesieniu do budynków, budowli i lokali wynajmowanych do celów prowadzenia działalności gospodarczej – właściciel tych obiektów; w ubezpieczeniu mienia pracowniczego Ubezpieczonymi są pracownicy przedsiębiorcy, a w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków oraz assistance – przedsiębiorca będący osobą fizyczną oraz jego pracownicy;
- 67) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie oddziaływanie siły i temperatury pochodzących z wyładowania atmosferycznego na ubezpieczone mienie lub natychmiastowy skutek takiego wyładowania, pozostawiające ślady działania, z wyłączeniem szkód spowodowanych zjawiskiem indukcji elektromagnetycznej lub przepięciem prądu;
- 68) **uderzenie pojazdu** – uderzenie w przedmiot ubezpieczenia pojazdu mechanicznego (drogowego bądź szynowego) lub przewożonego przez niego ładunku;
- 69) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie się drzew lub masztów bądź ich części na przedmiot ubezpieczenia;
- 70) **upadek statku powietrznego** – katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku bądź paliwa;
- 71) **uposażony** – osoba uprawniona do otrzymania, na zasadach określonych w niniejszych OWU, świadczenia z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczę-

śliwych wypadków przewidzianego w razie śmierci Ubezpieczonego;

72) **wartość księgowa brutto** – wartość mienia wynikająca z ewidencji księgowej, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem przeszacowań;

73) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego, tj.:

a) w przypadku budynków i budowli – wartość odpowiadająca kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia,

b) w przypadku lokali – wartość odpowiadająca cenie zakupu w tym samym miejscu albo kosztom remontu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia,

c) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych bądź zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu;

74) **wartość rynkowa** – wartość odpowiadająca cenie zakupu lub sprzedaży na rynku;

75) **wartość rzeczystwa** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego;

76) **wartości pieniężne** – mienie w postaci:

a) krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych,
b) czeków, z wyjątkiem czeków zakreślonych, skasowanych lub opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, „należność do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,

c) weksli, z wyjątkiem weksli opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,
d) innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę z wyłączeniem kart płatniczych, kredytowych, charge i debetowych,

e) złota, srebra, platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz wyrobów z tych metali, a także kamieni szlachetnych, pereł, bursztynów;

77) **wniosek o ubezpieczenie** – wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia składany Ubezpieczycielowi przez Ubezpieczającego, zawierający dane dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, tj. w szczególności dane na temat miejsca ubezpieczenia i Ubezpieczonego, na podstawie których Ubezpieczyciel dokonuje oceny ryzyka;

78) **wprowadzenie produktu do obrotu** – przekazanie w posiadanie produktu przez Ubezpieczonego osobie trzeciej; za datę wprowadzenia produktu do obrotu uważa się datę, w której Ubezpieczony utracił trwale lub na określony czas faktyczne władztwo nad produktem na rzecz osoby trzeciej;

79) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za

spowodowaną wybuchem jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; za spowodowane wybuchem uważa się też szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;

80) **wypadek** – powstanie szkody osobowej lub rzeczowej wskutek działania lub zaniechania Ubezpieczonego, bądź wskutek zdarzenia, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność cywilną zgodnie z przepisami prawa;

81) **wypadek środka transportu** – nagłe działanie siły mechanicznej w momencie zetknięcia się środka transportu z osobami, przedmiotami, zwierzętami, a także przewrócenie się, wyrwanie się, spadnięcie, zatonięcie środka transportu (dotyczy ubezpieczenia mienia w transporcie);

82) **zalanie** – bezpośrednie działanie wody lub innych cieczy, polegające na:

a) spowodowanym awarią wydostaniu się wody, pary lub innych płynów z prawidłowo konserwowanych instalacji i urządzeń wodnych, centralnego ogrzewania, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, technologicznych,

b) cofnięciu się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej,

c) wydostaniu się wody w wyniku nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów, w sytuacji udokumentowanej przerwy w dopływie wody,

d) wydostaniu się wody lub innej substancji w wyniku uruchomienia automatycznej instalacji gaśniczej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób instalacji, naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,

e) zalaniu wodą lub innym płynem przez osoby trzecie;

83) **zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych** – niszczące oddziaływanie wody pochodzącej z deszczu, topniejących mas śniegu lub lodu, gradu;

84) **załadunek** – ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu;

85) **zamek wielozastawkowy** – zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka; liczbę zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu;

86) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawałania się naturalnych, podziemnych pustych przestrzeni, z wyłączeniem zawałania się jakichkolwiek przestrzeni powstałych wskutek działalności człowieka;

87) **zdarzenie losowe** – niezależne od woli Ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym;

88) **zdarzenie ubezpieczeniowe** – w ubezpieczeniu:

a) mienia – zdarzenie losowe powodujące szkodę,

b) odpowiedzialności cywilnej – wypadek,

c) assistance – konieczność uzyskania pomocy,

d) następstw nieszczęśliwych wypadków – nieszczęśliwy wypadek powodujący śmierć lub trwały uszczerbek na zdrowiu bądź oparzenie;

89) **zewnętrzne nośniki danych** – nadające się do wymiany, przenośne przedmioty umożliwiające gromadzenie danych do odczytu.

Zawarcie umowy ubezpieczenia – początek odpowiedzialności Ubezpieczyciela

§ 3

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na czas określony ustalony przez jej strony. Daty początku i końca okresu ubezpieczenia wskazane są w polisie.
2. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na podstawie informacji, o które Ubezpieczyciel zapytywał, podanych przez Ubezpieczającego we wniosku o ubezpieczenie, niezbędnych do dokonania przez Ubezpieczyciela oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
3. Umowa ubezpieczenia jest zawarta z chwilą potwierdzenia przez Ubezpieczyciela, że złożony przez Ubezpieczającego wniosek o ubezpieczenie został zaakceptowany. W razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia Ubezpieczającemu polisy.
4. O ile strony umowy ubezpieczenia nie umówiły się inaczej, odpowiedzialność Ubezpieczyciela rozpoczyna się w dniu ustalonym w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, jednak nie wcześniej, niż od dnia następnego po zawarciu umowy oraz nie wcześniej, niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia wskazanego w polisie jako data początku okresu ubezpieczenia, składka lub jej pierwsza rata nie zostanie opłacona, będzie to oznaczało rezygnację Ubezpieczającego z zawarcia umowy ubezpieczenia.
5. Jeżeli Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona w terminie, Ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.
6. Ubezpieczyciel ma prawo uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dostarczenia przez Ubezpieczającego dokumentów wymaganych przez Ubezpieczyciela lub od przeprowadzenia przez Ubezpieczyciela inspekcji miejsca ubezpieczenia.
7. W przypadku określonym w ust. 6 Ubezpieczyciel przed zawarciem umowy ubezpieczenia uzgadnia z Ubezpieczającym termin wykonania inspekcji miejsca ubezpieczenia lub termin dostarczenia dodatkowych dokumentów.

§ 4

1. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność Ubezpieczyciela, Ubezpieczyciel może podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu. Ubezpieczony może żądać, by Ubezpieczyciel udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz niniejszych OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.

2. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje Ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.

§ 5

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości Ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które Ubezpieczyciel zapytuje w formularzu wniosku albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Ubezpieczyciela umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zgłaszać wszystkie zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach Ubezpieczyciela niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie ubezpieczeniowe przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. W celu weryfikacji okoliczności, o których mowa w ust. 1, Ubezpieczyciel uprawniony jest w czasie trwania umowy ubezpieczenia do przeprowadzenia na własny koszt inspekcji miejsca ubezpieczenia, po uzgodnieniu z Ubezpieczającym terminu inspekcji.

Zmiany w trakcie trwania umowy ubezpieczenia

§ 6

1. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia, w szczególności w przypadku wypłaty odszkodowania z umowy ubezpieczenia mienia lub umowy odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczający może za opłatą dodatkowej składki podwyższyć bądź uzupełnić sumę ubezpieczenia, sumę gwarancyjną lub limity odpowiedzialności.
2. Podwyższona suma ubezpieczenia, suma gwarancyjna lub limit odpowiedzialności ma zastosowanie od dnia ustalonego przez strony umowy ubezpieczenia, nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki z tego tytułu.

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia – koniec odpowiedzialności Ubezpieczyciela

§ 7

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku

gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

2. Ubezpieczyciel ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku zaistnienia ważnej przyczyny, którą jest:
 - 1) sytuacja, w której Ubezpieczający lub Ubezpieczony w zgłoszeniu szkody jako przyczynę powstania szkody umyślnie wskazał zdarzenie, które nie było przyczyną szkody (w szczególności zdarzenie, które nie miało miejsca) lub umyślnie wskazał szkody, które nie wynikają ze zdarzenia objętego umową ubezpieczenia,
 - 2) inna ważna przyczyna, pod warunkiem, że została określona przez strony umowy ubezpieczenia w polisie.
3. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się w przypadku nieopłacenia przez Ubezpieczającego kolejnej raty składki w ustalonym terminie – po bezskutecznym upływie terminu 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego od Ubezpieczyciela wezwania do zapłaty zaległej raty składki wraz z informacją, że brak zapłaty składki w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. Niezależnie od przypadków wskazanych w ust. 1–3 umowa ubezpieczenia rozwiązuje się, a ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego informacji o wypłacie odszkodowania lub świadczenia wyczerpującego całą sumę ubezpieczenia, sumę gwarancyjną lub limit odpowiedzialności – względem przedmiotu lub rodzaju ubezpieczenia, dla których były one ustalone, o ile Ubezpieczający w terminie 7 dni od otrzymania takiego powiadomienia nie uzupełni sumy ubezpieczenia, gwarancyjnej lub limitu odpowiedzialności zgodnie z § 6,
 - 2) z dniem utraty przez Ubezpieczonego tytułu prawnego do przedmiotu ubezpieczenia – względem tego przedmiotu,
 - 3) z dniem zgłoszenia przez Ubezpieczonego do właściwego urzędu faktu zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej,
 - 4) z upływem okresu ubezpieczenia na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia,
 - 5) w przypadkach, o których mowa w § 3 ust. 5, § 9 ust. 6,
 - 6) z chwilą całkowitego zniszczenia przedmiotu ubezpieczenia – względem tego przedmiotu.

§ 8

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody Ubezpieczyciela.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą Ubezpieczyciela umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Przepisy ust. 1–3 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzycelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie zdarzenia ubezpieczeniowego.

Składka ubezpieczeniowa

§ 9

1. Składkę opłaca się według wyboru Ubezpieczającego i akceptacji Ubezpieczyciela jednorazowo bądź w ratach.
2. Terminy płatności poszczególnych rat składki wskazane są w polisie.
3. Za dzień zapłaty składki uznaje się:
 - 1) w przypadku płatności składki gotówką do rąk przedstawiciela Ubezpieczyciela – dzień dokonania płatności,
 - 2) w przypadku płatności składki przelewem – dzień dokonania przez Ubezpieczającego przelewu lub wpłaty na rachunek Ubezpieczyciela, potwierdzonych stemplem pocztowym, bankowym lub w przypadku przelewu elektronicznego potwierdzeniem wydanym przez bank, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego były zgromadzone wystarczające środki na opłacenie składki; w przypadku niedoboru środków na rachunku Ubezpieczającego, za datę opłacenia składki uznaje się dzień jej wpływu na rachunek bankowy Ubezpieczyciela,
 - 3) w przypadku płatności składki za pobraniem pocztowym – dzień dokonania płatności na rzecz podmiotu uprawnionego do pobrania kwoty składki,
 - 4) w przypadku płatności składki kartą kredytową – dzień dokonania autoryzacji transakcji.
4. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
5. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności Ubezpieczyciela według taryfy składek obowiązującej u Ubezpieczyciela w dniu składania wniosku o ubezpieczenie na podstawie:
 - 1) przyjętych w umowie ubezpieczenia:
 - a) zakresu ochrony,
 - b) wysokości zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia, sumy gwarancyjnej lub limitów odpowiedzialności,
 - c) wysokości i rodzaju fransz,;
 - 2) rodzaju prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności,
 - 3) rodzaju, konstrukcji i stanu technicznego mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową, jego lokalizacji, dodatkowych zabezpieczeń przeciwpożarowych lub przeciwkradzieżowych,
 - 4) liczby pracowników, wysokości obrotu,
 - 5) dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia,
 - 6) innych czynników wpływających na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia ubezpieczeniowego, o które Ubezpieczyciel zapytywał przy zawieraniu umowy ubezpieczenia,

z zastrzeżeniem, że wysokość składki może być również ustalona w drodze indywidualnych negocjacji Ubezpieczającego z Ubezpieczycielem.

- W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak, niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.

§ 10

- Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres w jakim Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- Wyplata odszkodowania lub świadczenia wyczerpującego całą sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną powoduje natychmiastową wymagalność rat składki, których termin płatności przypada po dniu dokonania wypłaty odszkodowania lub świadczenia przez Ubezpieczyciela.

Wyłączenia wspólne

§ 11

- Z zastrzeżeniem ust. 2 Ubezpieczyciel wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek umyślnego działania lub zaniechania bądź rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego, przez które należy rozumieć działanie samego Ubezpieczonego jak i jego reprezentantów, którymi są w przypadku:

- przedsiębiorstw państwowych – dyrektor i jego zastępcy,
- spółek kapitałowych (tj. z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych) – członkowie zarządu i prokurenci,
- spółek jawnych – wspólnicy i prokurenci,
- spółek komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariusze i prokurenci,
- spółek partnerskich – partnerzy, członkowie zarządu i prokurenci,
- spółek cywilnych – wspólnicy,
- spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń – członkowie zarządu,
- wspólnot mieszkaniowych – członkowie zarządu lub osoby uprawnione do reprezentowania wspólnoty,
- w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – ta osoba fizyczna lub jej pełnomocnik,

a także za szkody powstałe wskutek przebywania wyżej wymienionych osób w stanie po spożyciu alkoholu lub po zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

- Wyłączenie odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu rażącego niedbalstwa nie ma zastosowania do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rażącego niedbalstwa nie ma zastosowania także w sytuacji, gdy zapłata odszkodowania lub

świadczenia odpowiada w danych okolicznościach względom słuszności.

- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela nie obejmuje szkód:
 - powstałych w związku z prowadzeniem rodzaju działalności gospodarczej, która nie została wskazana w polisie,
 - powstałych wskutek wojny, inwazji, wrogich działań obcego państwa, działania o charakterze wojennym (niezależnie od tego, czy wojna została wypowiedziana, czy nie), wojny domowej, rebelii, rewolucji, powstania, lokautu, aktów sabotażu, wojskowego lub cywilnego zamachu stanu, zorganizowanych działań lub działań w złym zamiarze osób działających w imieniu lub w powiązaniu z organizacjami politycznymi, konfiskaty, rekwizycji, zajęcia, zniszczenia lub uszkodzenia z nakazu organów sprawujących władzę,
 - powstałych wskutek aktów terroryzmu, strajków, zamieszek i rozruchów,
 - powstałych wskutek reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego, skażenia promieniotwórczego, promieni laserowych lub maserowych, pola magnetycznego albo elektromagnetycznego, a także skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi, azbestem, formaldehydami, farbami zawierającymi ołów bądź szkodliwe substancje,
 - powstałych wskutek produkcji, przenoszenia, przerozbu, sprzedaży, dystrybucji, składowania, osadzania lub używania materiałów wybuchowych lub amunicji,
 - powstałych w wyniku uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub komponentów stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego (tj. z zamiarem wyrządzenia szkody) lub wskutek rażącego niedbalstwa, przesłania lub przekazania programu zawierającego jakiegokolwiek instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w szczególności obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określane mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych”; jeżeli tego rodzaju programy są zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia,
 - powstałych w ubezpieczonym mieniu wskutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych, o utrzymywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz przepisów prawa budowlanego, a także niestosowania się do decyzji i zaleceń wydanych w tych sprawach przez właściwe władze oraz nieprzestrzegania wszelkich wymogów zawartych w umowie ubezpieczenia, w tym zaleceń Ubezpieczyciela w zakresie ochrony i zabezpieczenia mienia przed szkodą,
 - objętych odpowiedzialnością podmiotów wskazanych w prawie górniczym lub geologicznym (szkody górnice),

- 9) powstałych w ubezpieczonym mieniu, jeżeli budynek, budowle lub lokale, w których Ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą, były nieużytkowane przez okres dłuższy niż 30 dni, chyba że fakt ten został zgłoszony pisemnie Ubezpieczycielowi i przez niego zaakceptowany,
 - 10) powstałych w ubezpieczonym mieniu wskutek wprowadzenia lub konieczności realizacji postanowień prawa w odniesieniu do konstrukcji budowli, budynków i lokali, prac remontowych, demontażu lub rozbiórki jakichkolwiek obiektów będących przedmiotem ubezpieczenia, chyba że realizacja postanowień prawa była następstwem wystąpienia zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową.
4. Z tytułu ubezpieczenia mienia Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:
- 1) dokumentach, planach i rękopisach innych niż dokumentacja urzędowa,
 - 2) dziełach sztuki, przedmiotach zabytkowych i o wartości kolekcjonerskiej,
 - 3) modelach, prototypach, wzorach, eksponatach,
 - 4) taborze kolejowym, pojazdach dopuszczonych do ruchu drogowego, statkach powietrznych i wodnych, przyczepach i naczepach samochodowych i campingowych, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia casco, jeżeli nie są środkami obrotowymi lub nie stanowią mienia osób trzecich,
 - 5) sieciach energetycznych rozumianych jako część systemu elektroenergetycznego obejmującego linie przesyłowe energii elektrycznej – napowietrzne i kablowe wraz ze stacjami transformatorowo-rozdzielczymi, zlokalizowanych poza miejscem ubezpieczenia określonym w polisie,
 - 6) drzewostanach, roślinach na pniu, uprawach (w tym namiotach foliowych) oraz inwentarzu żywym,
 - 7) szklarniach, cieplarniach, oranżeriach lub inspektach, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za te szkody polegające na stłuczeniu elementów szklanych tych obiektów, pod warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia o stosowną klauzulę, za opłatą dodatkowej składki,
 - 8) broni i amunicji,
 - 9) środkach odurzających i substancjach psychotropowych, chyba że stanowią środki obrotowe w aptekach, hurtowniach farmaceutycznych lub podmiotach świadczących usługi medyczne,
 - 10) mieniu zlokalizowanym na straganach lub targowiskach,
 - 11) budynkach i budowlach znajdujących się w stadium budowy lub remontu, którego zakres lub rodzaj prac wymagają pozwolenia lub zgłoszenia do właściwego organu nadzoru, a także w mieniu znajdującym się w takich budynkach i budowlach,
 - 12) budynkach i budowlach wybudowanych bez wymaganych zezwoleń lub nie spełniających warunków prawa budowlanego, a także w mieniu znajdującym się w takich budynkach i budowlach,
 - 13) budynkach o charakterze tymczasowym, a także w mieniu w nich się znajdującym,
 - 14) budynkach lub budowlach niepołączonych trwałie z gruntem (w tym także posiadowanych na stupach), w szczególności: kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, baraki, barakowozy, obiekty kon-
- tenerowe, garaże metalowe, namioty, a także w mieniu znajdującym się w takich budynkach i budowlach,
 - 15) budynkach lub budowlach przeznaczonych do rozbiórki oraz maszynach i urządzeniach przeznaczonych do złomowania,
 - 16) maszynach i urządzeniach znajdujących się w stadium montażu,
 - 17) towarach przeterminowanych bądź wycofanych z obrotu oraz w przedmiotach wprowadzonych na polski obszar celny z naruszeniem przepisów prawa celnego,
 - 18) mieniu, którego posiadanie jest zabronione w świetle obowiązującego prawa,
 - 19) automatach wrzutowych na monety, automatach do gier oraz automatach do wydawania i rozmienniania pieniędzy wraz z ich zawartością,
 - 20) losach loteryjnych, żetonach, kartach telefonicznych, biletach komunikacji miejskiej oraz biletach upoważniających do wstępu lub przejazdu,
 - 21) mieniu używanym, przechowywanym lub składanym niezgodnie z przeznaczeniem, obowiązującymi przepisami prawa lub instrukcją wydaną przez producenta.
5. Z zastrzeżeniem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz następstw nieszczęśliwych wypadków, z odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są zdarzenia ubezpieczeniowe lub szkody powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Ubezpieczyciel nie ponosi również odpowiedzialności za szkody, których wartość nie przekracza określonej w polisie franszyzy integralnej.

Prawa i obowiązki stron

§ 12

1. W związku z zawarciem umowy ubezpieczenia mienia Ubezpieczający, a także Ubezpieczony jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, zobowiązany jest:
 - 1) przestrzegać powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym prawa budowlanego, ochrony przeciwpożarowej, o eksploatacji i konserwacji budynków i budowli, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych,
 - 2) utrzymywać w należytym stanie technicznym, przeprowadzać bieżącą konserwację mienia oraz wymagane prawem a także instrukcją producenta przeglądy,
 - 3) stosować właściwe środki ochronne na celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach,
 - 4) zamknąć, opróżnić z wody i utrzymywać opróżnione instalacje wodne i centralnego ogrzewania w obiektach nieużytych i niedozorowanych,
 - 5) zgłosić pisemnie Ubezpieczycielowi zamiar nieużytkowania przez okres dłuższy niż 30 dni budynków, budowli lub lokali, w których Ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą.
2. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków wymienionych w ust. 1 pkt 1) – 5), Ubezpieczyciel odmawia wypłaty odszkodowania, o ile niedopełnienie to miało wpływ na powstanie szkody, chyba że w przypadku rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem siusznosci.

§ 13

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczający, a także Ubezpieczony zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić jednostkę policji, o ile zachodzi taka potrzeba (w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem lub rozboju).
2. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. Ubezpieczyciel zobowiązany jest w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest nie dokonywać zmian w miejscu szkody do czasu jego oględzin przez przedstawiciela Ubezpieczyciela, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody. Ubezpieczyciel nie może powoływać się na niewykonanie powyższego zobowiązania, jeżeli nie dokonał oględzin w terminie 7 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o zdarzeniu ubezpieczeniowym lub w innym terminie uzgodnionym z Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym.

5. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest udzielić przedstawicielowi Ubezpieczyciela pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji odnośnie okoliczności zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego i powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości.

§ 14

1. W zakresie ubezpieczenia mienia, Ubezpieczający lub Ubezpieczony, jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, jest zobowiązany do zawiadomienia Ubezpieczyciela o zaistniałym zdarzeniu ubezpieczeniowym bezzwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni od chwili, w której dowiedział się o jego zajściu.
2. W zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego mogącego spowodować roszczenia ze strony poszkodowanej osoby trzeciej Ubezpieczający lub Ubezpieczony, jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, zobowiązany jest:
 - 1) starać się o ustalenie okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego,
 - 2) bezzwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni, powiadomić Ubezpieczyciela o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego,
 - 3) bezzwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni, powiadomić Ubezpieczyciela o zgłoszeniu roszczenia przez poszkodowanego, choćby zostało ono dopiero wstępnie sformułowane i nie miało formy pisemnej,
 - 4) bezzwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od otrzymania pozwu powiadomić Ubezpieczyciela o wystąpieniu poszkodowanego na drogę sądową z roszczeniem o odszkodowanie,
 - 5) udzielić Ubezpieczycielowi wyjaśnień, dostarczyć dostępne mu dowody potrzebne do ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego i rozmiaru szkody

oraz umożliwić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego okoliczności zdarzenia,

- 6) współpracować z Ubezpieczycielem w ramach toczącego się postępowania sądowego dotyczącego roszczeń w stosunku do Ubezpieczonego, objętych odpowiedzialnością Ubezpieczyciela na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w szczególności umożliwić Ubezpieczycielowi wstąpienie do sprawy w charakterze interwenienta,
 - 7) jeśli Ubezpieczyciel nie uczestniczy w postępowaniu sądowym – dostarczyć Ubezpieczycielowi orzeczenie sądu w terminie umożliwiającyemu zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.
3. Dla zachowania terminów powiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 2, wystarczy jeśli Ubezpieczający lub Ubezpieczony powiadomi Ubezpieczyciela o zdarzeniu ubezpieczeniowym telefonicznie.

§ 15

1. W zakresie ubezpieczenia assistance, w celu skorzystania ze świadczeń objętych umową ubezpieczenia assistance, o których mowa w § 41–43 Ubezpieczający lub Ubezpieczony, jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, powinien przed podjęciem jakichkolwiek działań we własnym zakresie niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni od chwili zajścia zdarzenia, skontaktować się telefonicznie z Centrum Alarmowym i podać następujące informacje:
 - 1) firmę oraz adres jej siedziby,
 - 2) imię i nazwisko osoby zgłaszającej zdarzenie,
 - 3) numer polisy i okres ubezpieczenia wskazany na polisie,
 - 4) numer telefonu, pod którym Centrum Alarmowe może skontaktować się z Ubezpieczonym lub inną osobą wskazaną przez Ubezpieczonego,
 - 5) krótki opis zdarzenia ubezpieczeniowego oraz rodzaj potrzebnej pomocy.
2. Aktualne numery telefoniczne Centrum Alarmowego znajdują się w polisie, a ponadto Ubezpieczyciel informację o nich udostępni na swojej stronie internetowej www.axa.pl.
3. Po stwierdzeniu przez Ubezpieczyciela, iż zdarzenie jest objęte ubezpieczeniem assistance, Ubezpieczający lub Ubezpieczony, w razie bezpośredniego kontaktu z Centrum Alarmowym lub z wyznaczonym przez Ubezpieczyciela usługodawcą, zobowiązany jest podać informacje potrzebne do realizacji usług assistance oraz do późniejszej likwidacji szkody.
4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony, mimo zachowania należytej staranności, z przyczyn od siebie niezależnych nie mógł skontaktować się telefonicznie z Centrum Alarmowym i na własny koszt skorzystał z usług assistance, powinien poinformować Centrum Alarmowe o tym fakcie w terminie 7 dni od dnia, kiedy skontaktowanie z Ubezpieczycielem stało się możliwe.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 roszczenie Ubezpieczonego zostanie rozpatrzone po przedstawieniu przyczyn uniemożliwiających kontakt z Centrum Alarmowym,

przedłożeniu dokumentów wskazujących na zasadność roszczenia i wysokości świadczenia, m.in. dokumentacji potwierdzającej poniesione koszty, tj. rachunków i dowodów ich zapłaty.

§ 16

W zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, Ubezpieczający lub Ubezpieczony, jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, dodatkowo zobowiązany jest:

- 1) starać się o złagodzenie skutków wypadku poddając się niezwłocznie opiece lekarskiej oraz wypełniając zalecenia lekarza,
- 2) bezzwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni, powiadomić Ubezpieczyciela o zajściu nieszczęśliwego wypadku, a gdyby zachowanie tego terminu było niemożliwe – w ciągu 7 dni od daty ustania przyczyny uniemożliwiającej powiadomienie w terminie.

§ 17

1. W przypadku naruszenia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązków powiadomienia Ubezpieczyciela o zdarzeniu ubezpieczeniowym, o których mowa w § 14 ust. 1, § 15 ust. 1 i § 16 pkt 2), Ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie lub świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.

2. Skutki braku zawiadomienia Ubezpieczyciela o zdarzeniu ubezpieczeniowym określone w ust. 1 nie następują, jeżeli Ubezpieczyciel w terminach, o których mowa w odpowiednich postanowieniach niniejszych OWU otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 18

1. Ubezpieczyciel jest zobowiązany do:

- 1) poinformowania Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego o otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, jeżeli nie są oni osobami występującymi z zawiadomieniem oraz do podjęcia w tym terminie postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia, a także poinformowania osoby występującej z roszczeniem – pisemnie lub w inny sposób, na który wyraziła zgodę – jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości odszkodowania bądź świadczenia, jeśli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania,
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 20 ust. 4 Ubezpieczyciel nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia – do pisemnego zawiadomienia osoby zgłaszającej roszczenie oraz Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeśli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części oraz do wypłaty bezspornej części odszkodowania lub świadczenia,
- 3) pisemnego poinformowania osoby występującej z roszczeniem oraz Ubezpieczonego, w przypadku

umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeśli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie o tym, że odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu w terminach, o których mowa w § 20 ust. 4, ze wskazaniem na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub świadczenia; informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej,

4) udostępniania Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionej z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości odszkodowania lub świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Ubezpieczyciela udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez Ubezpieczyciela.

2. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), Ubezpieczyciel ma obowiązek udostępniać osobom wymienionym powyżej, na ich żądanie, w postaci elektronicznej. Sposób udostępniania informacji i dokumentów, zapewniania możliwości pisemnego potwierdzania udostępnianych informacji, a także zapewniania możliwości sporządzania kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem nie może wiązać się z nadmiernymi utrudnieniami dla osób wskazanych powyżej, zaś koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępniania informacji i dokumentów w postaci elektronicznej ponoszone przez te osoby nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.

§ 19

1. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych, skradzionych lub zrabowanych, których utrata jest objęta ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczający lub Ubezpieczony, jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek, zobowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i Ubezpieczyciela oraz uczestniczyć w czynnościach mierzących do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów.
2. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie zmienionym, Ubezpieczyciel wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie zwrócić Ubezpieczycielowi wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz Ubezpieczyciela podlega kwota odpowiadająca wartości odzyskanych przedmiotów ustalona na dzień ich odzyskania.

Ogólne zasady postępowania związanego z wypłatą odszkodowania lub świadczenia

§ 20

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczyciel przeprowadza postępowanie w celu ustalenia stanu faktycznego, zasadności zgłoszonych roszczeń, wysokości odszkodowania lub świadczenia i sposobu rozliczenia szkody.
2. Przedłożone przez Ubezpieczonego dokumenty (rachunki obudowy lub naprawy oraz kosztorysy) Ubezpieczyciel

weryfikuje pod kątem zgodności wysokości kosztów, dotychczasowych wymiarów, zakresu robót i użytych materiałów ze stanem faktycznym ustalonym podczas likwidacji szkody.

3. Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w przeprowadzonym przez siebie postępowaniu, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
4. Ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie lub świadczenie w terminie do 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym. Jeśli w tym terminie wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości odszkodowania bądź świadczenia jest niemożliwe, odszkodowanie lub świadczenie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporna część odszkodowania lub świadczenia jest wypłacana w terminie określonym w zdaniu pierwszym.

Zasady ustalania odszkodowania w ubezpieczeniu mienia

§ 21

1. Wysokość odszkodowania określa się według cen z dnia powstania szkody zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 1) dla budynków, budowli i lokali – według kosztów zakupu lokali, kosztów odbudowy budynków, budowli lub remontu (naprawy), z każdorazowym uwzględnieniem dotychczasowej lokalizacji, wymiarów, materiałów, technologii i konstrukcji:
 - a) w przypadku ubezpieczenia według wartości odtworzeniowej dla przedmiotu ubezpieczenia, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 50% – bez potrącania stopnia zużycia technicznego,
 - b) w przypadku ubezpieczenia według wartości odtworzeniowej dla przedmiotu ubezpieczenia, którego stopień zużycia technicznego przekracza 50% – według wartości rzeczywistej,
 - c) w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto dla przedmiotu ubezpieczenia, którego stopień zużycia technicznego nie przekracza 50% – bez potrącania stopnia zużycia technicznego, przy czym całkowita wartość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień wystąpienia szkody,
 - d) w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto dla przedmiotu ubezpieczenia, którego stopień zużycia technicznego przekracza 50% – według wartości rzeczywistej,
 - e) w przypadku ubezpieczenia według wartości rzeczywistej – po potrąceniu stopnia zużycia technicznego,
 - 2) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – według ceny zakupu, naprawy lub kosztów wytworzenia mienia o tych samych bądź zbliżonych parametrach technicz-

nych, z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu oraz zasad określonych w pkt. 1),

- 3) dla środków obrotowych – według ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia, kosztów naprawy lub czyszczenia,
- 4) dla mienia osób trzecich przyjętego:
 - a) w celu wykonania usługi – według kosztów naprawy uszkodzonego mienia lub wartości określonej w dowodzie przyjęcia powiększonej o wartość wykonanej usługi, bez uwzględnienia prowizji lub marży, jednak nie więcej niż do jego wartości rzeczywistej,
 - b) w odniesieniu do mienia przyjętego do sprzedaży komisowej – według wartości podanej w dowodzie przyjęcia, bez uwzględnienia prowizji komisowej, jednak nie więcej niż do jego wartości rzeczywistej,
- 5) dla złota, srebra, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców – według wartości rynkowej bez marży i prowizji, natomiast dla wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł i bursztynu – według ceny ich zakupu, kosztów wytworzenia lub kosztów naprawy,
- 6) dla pozostałych wartości pieniężnych – według wartości nominalnej; dla zagranicznych znaków pieniężnych wartość nominalną przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody,
- 7) dla mienia pracowniczego – według wartości rzeczywistej, do wysokości nie przekraczającej kwoty 1 000 zł przyjętej jako suma ubezpieczenia dla jednego pracownika,
- 8) dla nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, technologii i konstrukcji,
- 9) dla danych i zewnętrznych nośników danych – według kosztów:
 - a) wymiany zniszczonych, uszkodzonych lub utraconych zewnętrznych nośników danych na nowe tego samego rodzaju i jakości,
 - b) odtworzenia danych, tj. kosztów związanych z wprowadzeniem danych z rezerwowych nośników danych (zawierających kopie danych lub oryginalne oprogramowanie) bądź w skrajnym przypadku kosztów związanych z manualnym wprowadzeniem danych z dostępnej dokumentacji,
 - c) ponownego zakupu utraconego oprogramowania, jeżeli jego odtworzenie nie jest możliwe na podstawie posiadanej licencji.
2. Jeśli wysokość szkody ustalana będzie jako koszt napraw, odszkodowanie zostanie ustalone na podstawie udokumentowanych rachunkami faktycznie poniesionych kosztów naprawy, niezbędnych do przywrócenia uszkodzonych przedmiotów do stanu z okresu bezpośrednio poprzedzającego powstanie szkody. Odszkodowanie nie przekroczy w takim przypadku wartości przedmiotu ubezpieczenia, przy czym w razie szkody w mieniu ubezpieczonym według wartości rzeczywistej, jej wysokość zostanie ustalona poprzez zmniejszenie wartości materiałów użytych do naprawy oraz kosztów jej przeprowadzenia o faktyczny stopień zużycia przedmiotu dotkniętego szkodą.
3. Przy ustalaniu rozmiaru szkody Ubezpieczyciel nie uwzględni:

- 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej, pamiątkowej lub sentymentalnej,
- 2) kosztów innowacji, ulepszeń i modernizacji,
- 3) podatku od towarów i usług VAT, podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Należne odszkodowanie, o ile nie umówiono się inaczej, wyliczane jest w kwocie uwzględniającej potrącenie franszyzy redukcyjnej w wysokości określonej w polisie.
5. Ubezpieczyciel nie zastosuje franszyzy redukcyjnej dla szkód spowodowanych przez pożar, uderzenie pioruna, wybuch lub upadek statku powietrznego.
6. Maksymalna wysokość wypłacanego odszkodowania nie może przekroczyć faktycznej wysokości szkody.
7. Jeżeli zabezpieczenia przeciwpożarowe lub przeciwkradzieżowe, za które Ubezpieczyciel udzielił zniżki w składce, nie zadziałają bądź zostanie stwierdzony ich brak w momencie wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, Ubezpieczyciel będzie mógł dokonać obniżenia odszkodowania o procent udzielonej zniżki w składce, o ile za niezadziałanie lub brak tych zabezpieczeń odpowiedzialność będzie ponosić Ubezpieczony, a fakt ten przyczynił się do powstania lub zwiększenia rozmiaru szkody.

Zasady ustalania odszkodowania w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej

§ 22

1. Jeżeli osobie poszkodowanej przysługuje zarówno świadczenie jednorazowe, jak i renty, Ubezpieczyciel wypłaci jej do wysokości sumy gwarancyjnej, w następującej kolejności:
 - 1) świadczenie jednorazowe,
 - 2) renta czasowa,
 - 3) renta dożywotnia.
2. Należne odszkodowanie, o ile nie umówiono się inaczej, wyliczane jest w kwocie uwzględniającej potrącenie franszyzy redukcyjnej w wysokości określonej w polisie.
3. Odszkodowanie osobie trzeciej wypłacane jest w polskiej walucie z wyjątkiem szkód wypłacanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których jego wysokość przelicza się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

Zasady ustalania świadczenia w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 23

1. Rodzaj i wysokość świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem i zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym odpowiedzialnością Ubezpieczyciela.
2. Oceny stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu lub oparzenia dokonuje się na podstawie dokumentacji medycznej przedłożonej Ubezpieczycielowi, w tym orzeczeń, zaświadczeń i wyników badań dotyczących Ubezpieczonego i związanych z roszczeniem o zapłatę świadczenia. Dokumentacja medyczna podlega weryfikacji zgodnie z wiedzą medyczną. W szczególności w celu potwierdzenia stanu zdrowia Ubezpieczonego, dochodzącego zapłaty świadczenia, Ubezpieczyciel może zażądać od niego poddania

- się badaniom diagnostycznym i lekarskim, które zostaną wykonane na koszt Ubezpieczyciela przez lekarza przez niego wskazanego.
3. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dokumenty związane ze zdarzeniem są składane do Ubezpieczyciela wraz z tłumaczeniem na język polski. Koszty związane ze złożeniem dokumentów wraz z ich tłumaczeniem nie są objęte zakresem ubezpieczenia.
4. Wysokość świadczeń Ubezpieczyciel określa na podstawie dokumentacji medycznej dotyczącej Ubezpieczonego, w tym orzeczenia lub opinii lekarza wyznaczonego przez Ubezpieczyciela.
5. Rodzaj działalności zarobkowej wykonywanej przez Ubezpieczonego nie ma wpływu na ustalenie wysokości świadczeń.
6. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłacane jest uposażonym. Ubezpieczony może wskazać jedną lub więcej osób uposażonych, które będą uprawnione do świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego. Ubezpieczony może każde z tych zastrzeżeń zmienić lub odwołać w każdym czasie. Jeśli wskazano kilku uposażonych bez oznaczenia udziału każdego z nich w świadczeniu, przyjmuje się, że ich udziały są równe.
7. Wskazanie uposażonego staje się bezskuteczne, jeżeli uposażony zmarł przed śmiercią Ubezpieczonego albo jeżeli umyślnie przyczynił się do jego śmierci. Jeśli w chwili śmierci Ubezpieczonego nie ma uposażonego uprawnionego do otrzymania świadczenia, przypada ono najbliższej rodzinie Ubezpieczonego w następującej kolejności:
 - 1) współmałżonkowi Ubezpieczonego,
 - 2) w równych częściach dzieciom Ubezpieczonego, jeśli nie ma współmałżonka Ubezpieczonego,
 - 3) w równych częściach rodzicom Ubezpieczonego, jeśli nie ma współmałżonka ani dzieci Ubezpieczonego,
 - 4) w równych częściach innym osobom należącym do grona spadkobierców ustawowych Ubezpieczonego, jeśli nie ma wyżej wymienionych osób, po przedłożeniu postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku na podstawie ustawy lub aktu notarialnego poświadczającego dziedziczenia ustawowego lub protokołu dziedziczenia albo innych dokumentów potwierdzających prawo do świadczenia (np. aktów stanu cywilnego).
8. Jeżeli Ubezpieczony zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu lub oparzenia, ale przed otrzymaniem świadczenia z tego tytułu, wówczas jedynym świadczeniem należnym jest świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego.
9. Jeżeli w wyniku tego samego nieszczęśliwego wypadku wystąpi więcej niż jeden rodzaj uszczerbku opisanego w Tabeli, świadczenie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej sumie wysokości wszystkich uszczerbków, lecz nie więcej niż suma ubezpieczenia wskazana w polisie.
10. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu albo układu, którego czynność przed zdarzeniem ubezpieczeniowym była już upośledzona, wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się jako różnicę pomiędzy stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu po zdarzeniu, a stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu przed tym zdarzeniem.

11. Przy uszkodzeniu kończyn górnych u osób leworęcznych stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według zasad przewidzianych w Tabeli, przyjmując dla uszkodzeń prawej ręki wskaźniki procentowe ustalone dla lewej ręki, a dla uszkodzeń lewej ręki wskaźniki procentowe ustalone dla prawej ręki.

Roszczenia regresowe

§ 24

1. Z dniem wypłaty przez Ubezpieczyciela odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami Ubezpieczyciela.
2. Nie przechodzą na Ubezpieczyciela roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość docho-

dzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.

4. Ubezpieczony zobowiązany jest udzielić Ubezpieczycielowi pomocy dostarczając wskazane przez niego informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych, a będące w posiadaniu Ubezpieczonego.
5. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody Ubezpieczyciela zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania bądź je odpowiednio zmniejszyć w takim zakresie, w jakim powyższa czynność Ubezpieczonego uniemożliwiła Ubezpieczycielowi dochodzenie roszczeń regresowych wobec osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po zapłaceniu przez Ubezpieczyciela odszkodowania, wówczas Ubezpieczyciel może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu – zależnie od okoliczności – całości lub części wypłaconego odszkodowania.
6. W odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia o naprawienie szkody objętej ubezpieczeniem nie ma skutków prawnych względem Ubezpieczyciela, jeżeli Ubezpieczyciel nie wyraził na to uprzedniej zgody.

CZĘŚĆ II

UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH ALBO OD WSZYSTKICH RYZYK

Zakres ochrony

§ 25

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe w okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela będące bezpośrednim następstwem następujących zdarzeń losowych:

1) w wariantcie od pożaru i innych zdarzeń losowych:

- a) pożar,
- b) uderzenie pioruna,
- c) wybuch,
- d) upadek statku powietrznego,
- e) dym i sadza,
- f) uderzenie pojazdu,
- g) fala dźwiękowa,
- h) silny wiatr,
- i) grad,
- j) lawina,
- k) śnieg lub lód,
- l) zalanie,
- m) zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych,
- n) pęknięcie mrozowe rur,
- o) upadek drzew lub masztów,
- p) trzęsienie ziemi,

2) w wariantcie od wszystkich ryzyk: wszystkich zdarzeń losowych z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w § 11 i 28, klauzulach dodatkowych oraz w polisie.

2. W granicach sumy ubezpieczenia Ubezpieczyciel:

1) odpowiada również za szkody:

- a) w ubezpieczonym mieniu:
 - będące wynikiem skażenia lub zabrudzenia, spowodowanych przez zdarzenie losowe objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - powstałe wskutek akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową,
- b) w środkach obrotowych objętych ochroną ubezpieczeniową polegające na utracie przydatności do użycia, w wyniku podwyższenia temperatury w urządzeniu chłodniczym w bezpośrednim następstwie:
 - uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej zdarzeniem losowym objętym ochroną ubezpieczeniową,
 - awarii urządzenia chłodniczego,
 - przerwy w dostawie prądu elektrycznego trwającej co najmniej 2 godziny, potwierdzonej przez dostawcę energii elektrycznej,

z tym zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za ww. szkody powstałe wskutek niewłaściwego przechowywania lub uszkodzenia opakowania, planowanych przerw w dostawie prądu oraz przerw w dostawie prądu spowodowanych niewywiązaniem się z płatności wobec dostawcy prądu; odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu ww. szkód

ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 25% sumy ubezpieczenia ustalonej w polisie dla tej kategorii mienia, nie więcej jednak niż 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia,

2) pokrywa również czynsz z tytułu wynajmu budynków, budowli lub lokali, utracony przez Ubezpieczonego w przypadku, gdy zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym lub umową najmu najemca jest uprawniony do częściowego lub całkowitego zaniechania jego opłacania, na skutek zniszczenia lub uszkodzenia ubezpieczonego obiektu, w sposób uniemożliwiający jego użytkowanie, co zostało potwierdzone decyzją właściwego organu, w wyniku zaistnienia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel pokryje utracony czynsz:

- a) pod warunkiem, że Ubezpieczony podejmie bez nieuzasadnionej zwłoki naprawę albo odbudowę zniszczonego lub uszkodzonego obiektu, ewentualnie bez nieuzasadnionej zwłoki podejmie starania o zakup nowego obiektu,
- b) maksymalnie do wysokości kwoty odpowiadającej 6 miesięcznym czynszom, wynikającym z zawartej umowy najmu, nie więcej jednak niż do kwoty 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia,

3) zwraca również niezbędne, uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego:

- a) w celu ratowania ubezpieczonych przedmiotów oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
- b) w związku z uprzątnięciem pozostałości po szkodzi, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem oraz składowaniem; dodatkowo Ubezpieczyciel pokryje również koszty demontażu i ponownego montażu nieuszkodzonych części ubezpieczonego mienia, jeżeli czynności takie są niezbędne w celu przeprowadzenia naprawy mienia dotkniętego szkodą; Ubezpieczyciel nie pokryje kosztów związanych z utylizacją, usunięciem zanieczyszczeń wody lub gleby i jej rekultywacją; odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzi ograniczona jest do kwoty 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia,
- c) wskutek konieczności poszukiwania lub dotarcia do przyczyn szkody, rozumianych jako koszty odnalezienia:
 - elementów, których uszkodzenie bądź wada były bezpośrednią przyczyną zalania, pęknięcia mrozowego rur, wraz z kosztami usunięcia tych uszkodzeń bądź wad; koszty poszukiwania lub dotarcia do wymienionych elementów Ubezpieczyciel zwróci również w przypadku, gdy zalanie bądź pęknięcie mrozowe rur wyrządziło szkodę wyłącznie osobie trzeciej, a element, którego uszkodzenie lub wada były bezpośrednią ich przyczyną znajdował się w lokalu Ubezpieczonego,
 - wmurowanych w ściany, sufitu i podłogi elementów instalacji dotkniętych skutkami przepięcia, o ile zdarzenie to zostało objęte ochroną ubezpieczeniową,

a także koszty naprawy zniszczonego lub uszkodzonego mienia powstałe wskutek powyższego poszukiwania lub dotarcia, z zastrzeżeniem, że koszty wynikłe wskutek usunięcia uszkodzonych bądź wadliwych elementów, a także z konieczności naprawy zniszczonego lub uszkodzonego mienia Ubezpieczyciel zwróci, pod warunkiem, że te elementy lub mienie były objęte ochroną ubezpieczeniową; odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu kosztów poszukiwania przyczyn szkody ograniczona jest do kwoty 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia,

d) na wynagrodzenia ekspertów (rzeczoznawców), których Ubezpieczony powołał za zgodą Ubezpieczyciela w celu:

- rozstrzygnięcia sporu co do odpowiedzialności Ubezpieczyciela za szkodę lub wysokości należnego odszkodowania,
- ustalenia możliwości odtworzenia lub odbudowy budynków, budowli lub lokali Ubezpieczonego objętych ochroną ubezpieczeniową,

z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu kosztów wynagrodzenia ekspertów ograniczona jest do kwoty 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia,

e) jako opłata za najem lokalu zastępczego na skutek zniszczenia lub uszkodzenia ubezpieczonego lokalu, w wyniku zaistnienia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową w sposób uniemożliwiający jego użytkowanie, co zostało potwierdzone decyzją właściwego organu, pod warunkiem, że:

- Ubezpieczony podejmie bez nieuzasadnionej zwłoki naprawę albo odbudowę zniszczonego lub uszkodzonego lokalu, ewentualnie bez nieuzasadnionej zwłoki podejmie starania o zakup nowego obiektu,
- rozpoczęcie najmu nastąpi w okresie nie dłuższym niż 30 dni od momentu zaistnienia zdarzenia losowego uniemożliwiającego korzystanie z ubezpieczonego lokalu,
- standard lokalu zastępczego nie będzie wyższy od standardu zniszczonego lokalu a koszty najmu, nie będą przekraczać stawek rynkowych obowiązujących w okolicy, w której znajdował się ubezpieczony lokal,
- najmowany lokal zastępczy będzie znajdował się w tej samej miejscowości, co ubezpieczony obiekt,
- okres najmu będzie trwał dłużej niż 3 dni,

z tym zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel pokrywa koszty najmu maksymalnie przez okres 6 miesięcy, z wyłączeniem kosztów innych niż opłata za najem (z tytułu np. opłat eksploatacyjnych), a odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu kosztów najmu lokalu zastępczego ograniczona jest do kwoty 25 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia,

f) na odtworzenie zniszczonej lub uszkodzonej wskutek zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową dokumentacji urzędowej, tj.: do-

kumentów urzędowych związanych z prowadzoną działalnością lub posiadanym mieniem (zezwolenia, licencje, certyfikaty, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych, akty notarialne); Ubezpieczyciel pokrywa faktycznie poniesione i udokumentowane koszty materiałów, robocizny, opłat notarialnych i urzędowych niezbędnych do odtworzenia ubezpieczonych dokumentów, z zastrzeżeniem, że:

- odtworzenie dokumentacji było niezbędne dla kontynuowania przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej,
- szkoda powstała w wyniku zdarzenia losowego nie polegała wyłącznie na zniszczeniu lub uszkodzeniu dokumentacji urzędowej,
- limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu kosztów odtworzenia dokumentacji urzędowej wynosi 5 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

3. W zakresie określonym w niniejszym paragrafie Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność z tytułu poniesionych kosztów do wysokości średnich stawek rynkowych stosowanych w miejscowości, w której prowadzona jest działalność gospodarcza.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 26

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, przedmiotem ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk mogą być określone w polisie oraz stanowiące własność lub znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego:

- 1) budynki, budowle i lokale,
- 2) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
- 3) środki obrotowe,
- 4) nakłady inwestycyjne,
- 5) mienie osób trzecich,
- 6) wartości pieniężne,
- 7) mienie pracownicze.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, nowe inwestycje, tj. nabyte przez Ubezpieczonego lub zmodernizowane po zawarciu umowy ubezpieczenia budynki, budowle, lokale, maszyny, urządzenia i wyposażenie, zostają objęte automatycznie ochroną ubezpieczeniową z chwilą ich nabycia lub dokonania modernizacji.

3. Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do nowych inwestycji trwa przez 14 dni, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 10% sumy ubezpieczenia określonej w polisie dla danej kategorii mienia, łącznie nie więcej jednak niż do wysokości 200 000 zł. Po upływie 14 dni nowe inwestycje mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczyciela poprzez doubezpieczenie.

4. Z zastrzeżeniem ust. 5 – 7, mienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1) – 6), objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.

5. Ochrona ubezpieczeniowa rozszerza się automatycznie na mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie Ubezpieczony podejmuje w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpocznie się dla tego mienia

od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez Ubezpieczonego do użytku (np. podpisania umowy najmu).

6. Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do nowych lokalizacji trwa przez 14 dni, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 10% sumy ubezpieczenia określonej w polisie dla danej kategorii mienia, łącznie nie więcej jednak niż do wysokości 200 000 zł. Po upływie 14 dni mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczyciela poprzez dobubezpieczenie.
7. Automatyczną ochroną ubezpieczeniową nie jest jednak objęte mienie w transporcie poza miejscem ubezpieczenia, na wystawach, pokazach i targach oraz mienie stanowiące przedmiot prac remontowo-budowlanych.
8. Mienie pracownicze ubezpieczone jest w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym na polecenie Ubezpieczonego świadczona jest praca.

Suma ubezpieczenia

§ 27

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, limitów odpowiedzialności określonych w niniejszych OWU lub w polisie, górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela stanowią sumy ubezpieczenia wskazane w polisie dla poszczególnych kategorii mienia.
2. Suma ubezpieczenia wskazana w polisie dla środków obrotowych, znajdujących się w miejscu ubezpieczenia w niej określonym i stanowiących:
 - 1) artykuły spożywcze, w tym owoce i warzywa, napoje alkoholowe i bealkoholowe,
 - 2) wyroby tytoniowe,
 - 3) odzież, obuwie i inne wyroby tekstylne oraz skórzane,
 - 4) wyroby kosmetyczne,
 - 5) kwiaty,
 - 6) książki,
 - 7) gry i zabawki,

ulega w okresie od 1 listopada do 31 grudnia oraz w trakcie trwania dni wolnych od pracy określonych w art. 1 pkt 1) ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy, a także w okresie 14 dni je poprzedzających, podwyższeniu o kwotę odpowiadającą 20% sumy ubezpieczenia dla tej kategorii mienia, nie więcej jednak niż o 100 000 zł.

3. Suma ubezpieczenia jest ustalana bez uwzględnienia podlegającego odliczeniu podatku od towarów i usług (VAT). Pomniejszenia o podatek VAT nie stosuje się, jeżeli Ubezpieczonemu nie przysługują prawo do obniżenia kwoty należnego podatku o podatek naliczony lub prawo do zwrotu różnicy podatku VAT.
4. Suma ubezpieczenia jest ustalana przez Ubezpieczającego z uwzględnieniem deklarowanej przez niego wartości mienia, tj. w odniesieniu do:
 - 1) budynków, budowli, lokali, maszyn, urządzeń i wyposażenia:
 - a) wartości odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, albo
 - b) wartości księgowej brutto – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, albo
 - c) wartości rzeczywistej,

- 2) środków obrotowych – najwyższej wartości przewidywanej w okresie ubezpieczenia, odpowiadającej cenie zakupu lub kosztom wytworzenia,
- 3) nakładów inwestycyjnych – wartości odpowiadającej wydatkom poniesionym na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne oraz na wykończenie wnętrz,
- 4) mienia osób trzecich – wartości rzeczywistej, bez uwzględnienia prowizji lub marży,
- 5) złota, srebra, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu oraz platyny i pozostałych metali z grupy platynowców – wartości rynkowej bez marży i prowizji, natomiast dla wyrobów z tych metali i kamieni szlachetnych oraz pereł i bursztynu – wartości odpowiadającej cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia,
- 6) pozostałych wartości pieniężnych – wartości nominalnej (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia),
- 7) mienia pracowniczego – wartości rzeczywistej mienia przypadającego na jednego pracownika pomnożonej przez liczbę pracowników.

5. W systemie na sumy stałe ochroną ubezpieczeniową obejmowane jest następujące mienie:

- 1) budynki, budowle i lokale,
- 2) maszyny, urządzenia i wyposażenia,
- 3) środki obrotowe,
- 4) mienie osób trzecich.

6. W systemie na pierwsze ryzyko ochroną ubezpieczeniową obejmowane są nakłady inwestycyjne, mienie pracownicze oraz wartości pieniężne.

7. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania (konsumpcją sumy ubezpieczenia), aż do całkowitego ich wyczerpania.

8. Ubezpieczony za zgodą Ubezpieczyciela oraz po opłaceniu dodatkowej składki może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 28

1. Z zachowaniem wyłączeń wymienionych w § 11 niniejszych OWU zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód powstałych w wyniku:
 - 1) zakłóceń lub przerw w dostawie wody, gazu, energii elektrycznej, ciepłej i innych mediów, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia, w tym utrata przydatności do użycia środków obrotowych, w wyniku podwyższenia temperatury w urządzeniu chłodniczym, o którym mowa w § 25 ust. 2 pkt 1) lit. b); niezależnie od ww. postanowień Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za powyższe szkody w maszynach i urządzeniach pod warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia o stosowną klauzulę, za opłatą dodatkowej składki,
 - 2) naturalnego zużycia albo długotrwałej degradacji właściwości użytkowych wskutek kawitacji, erozji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego, działania szlamu, osadów, działania środków żrących lub starzenia się izolacji, a także uszkodzeń o charakterze wyłącznym estetycznym, nieograniczających w żaden sposób funkcjonalności,

- 3) długotrwałego oddziaływania czynnika naturalnego, wody, wilgoci, temperatury, czynników pochodzenia: chemicznego, mechanicznego, elektrycznego lub elektromagnetycznego,
 - 4) wadliwego wykonania lub błędów w projekcie, wad ukrytych oraz innych wad materiałowych, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia; niezależnie od ww. postanowień Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za powyższe szkody w maszynach i urządzeniach pod warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia o stosowną klauzulę, za opłatą dodatkowej składki,
 - 5) działania mikroorganizmów, roślin, pleśni, grzybów, fermentacji, wewnętrznego rozkładu,
 - 6) zaważenia, zapadania, wyniesienia, spękania, skurczenia lub ekspansji elementów konstrukcji budynków lub budowli, chyba że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia,
 - 7) przenikania lub podniesienia się wód gruntowych, chyba że zjawisko to jest skutkiem powodzi i zakres ubezpieczenia został rozszerzony o powódź,
 - 8) przemarzania ścian lub systematycznego zawilgacania, a także gwałtownych zmian wilgotności powietrza, gnicia, utraty wagi, skurczenia, wyparowania, zmian w kolorze, fakturze, wykończeniu lub zapachu, działania insektów,
 - 9) powodzi, zalania, zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, w wyniku których doszło do zniszczenia lub uszkodzenia środków obrotowych lub mienia osób trzecich składowanych w lokalach poniżej poziomu gruntu, jeśli środki te lub mienie nie były składowane na paletach, półkach lub stelażach na wysokości co najmniej 10 centymetrów od poziomu podłogi, chyba że do szkody doszło w wyniku zalania z góry,
 - 10) wybuchu:
 - a) w komorze spalania silników spalinowych,
 - b) wywołanego przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych lub eksploatacyjnych,
 - c) powstałego w elementach przełączających lub przełącznikach elektrycznych wskutek występującego w nich ciśnienia gazów,
 - 11) działania dymów, sadzy, oparów lub wylęgów powstających w trakcie prowadzenia przez Ubezpieczonego działalności,
 - 12) zalania wskutek testów stałych urządzeń gaśniczych lub systemu wykrywania i sygnalizacji pożaru,
 - 13) uderzenia pojazdu lub upadku statku powietrznego będącego w posiadaniu Ubezpieczonego,
 - 14) zapadania się, osuwania się, osiadania i przemieszczania gruntu w wyniku działalności człowieka,
 - 15) prowadzonych robót ziemnych,
 - 16) zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, gradu, zalegania śniegu lub lodu, silnego wiatru jeśli szkoda powstała wskutek złego stanu dachu, niezabezpieczenia otworów dachowych lub okiennych, złego stanu rynien dachowych lub spustowych, stolarki okiennej oraz innych elementów budynku lub budowli, o ile za ich zabezpieczenie, zamknięcie, utrzymanie lub konserwację ponosi odpowiedzialność Ubezpieczony,
 - 17) zdarzeń w danych z wyłączeniem oprogramowania komputerowego stanowiącego środki obrotowe,
 - 18) sprzeniewierzenia, zaginięcia bądź zgubienia przedmiotu ubezpieczenia, oszustwa, wyłudzenia, wymuszenia rozbójniczego.
2. Ochrona ubezpieczeniowa w ubezpieczeniu mienia od wszystkich ryzyk nie obejmuje szkód powstałych w wyniku:
 - 1) kradzieży z włamaniem lub rozboju, kradzieży mienia,
 - 2) powodzi, osuwania lub zapadania się ziemi,
 z tym zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za powyższe szkody pod warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia o stosowny rodzaj ubezpieczenia lub klauzulę dodatkową, za opłatą dodatkowej składki.
 3. Z zastrzeżeniem § 25 ust. 2 pkt 2) oraz pkt 3) ppkt e), z odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są szkody polegające na utracie zysku lub stratach finansowych bądź jakiegokolwiek szkody inne niż rzeczowe.

CZĘŚĆ III

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM LUB ROZBOJU

Zakres ochrony

§ 29

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe w okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela będące bezpośrednim następstwem kradzieży z włamaniem lub rozboju.
- Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa może obejmować dodatkowo szkody w wartościach pieniężnych powstałe:
 - wskutek kradzieży z włamaniem lub rozboju w lokalu,
 - w czasie transportu:
 - wskutek rozboju,
 - wskutek zniszczenia lub uszkodzenia środka transportu w wyniku pożaru, uderzenia pioruna, wybuchu lub wypadku drogowego,
 - wskutek ryzyk powodujących śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia osoby sprawującej pieczę nad ubezpieczonym mieniem, uniemożliwiających ochronę powierzonego mienia.
- Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem lub rozboju można rozszerzyć o kradzież stałych elementów zewnętrznych.
- W granicach sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności Ubezpieczyciel pokrywa poniesione i udokumentowane koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu, łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien lub drzwi, o ile powstały one w związku z kradzieżą z włamaniem. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela dla kosztów określonych w zdaniu poprzednim ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 10% łącznej sumy ubezpieczenia/limitu odpowiedzialności wskazanych w polisie dla maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz środków obrotowych, nie więcej jednak niż 10 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

- Ochroną ubezpieczeniową objęte są również skutki kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do lokalu (np. kradzież z wystawy) do kwoty odpowiadającej 15% łącznej sumy ubezpieczenia/limitu odpowiedzialności określonych w polisie dla maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz środków obrotowych.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 30

- Przedmiotem ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem lub rozboju mogą być określone w polisie oraz stanowiące własność lub znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie tytułu prawnego:
 - maszyny, urządzenia i wyposażenie,
 - środki obrotowe,
 - nakłady inwestycyjne,
 - mienie osób trzecich,
 - wartości pieniężne,
 - mienie pracownicze.

- Z zastrzeżeniem ust. 3 – 8, mienie, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1) – 5), objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie, zabezpieczonym zgodnie z wymogami określonymi w § 32.
- Z zastrzeżeniem spełnienia wymagań określonych w niniejszych OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, ochrona ubezpieczeniowa rozszerza się automatycznie na mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie Ubezpieczony podejmie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpocznie się dla tego mienia od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez Ubezpieczonego do użytku (np. podpisania umowy najmu).
- Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do nowych lokalizacji trwa przez 14 dni, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 10% sumy ubezpieczenia/limitu odpowiedzialności określonych w polisie dla danej kategorii mienia, łącznie nie więcej jednak niż do wysokości 200 000 zł. Po upływie 14 dni mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczyciela poprzez doubezpieczenie.
- Automatyczną ochroną ubezpieczeniową nie jest jednak objęte mienie w transporcie poza miejscem ubezpieczenia, na wystawach, pokazach i targach oraz mienie stanowiące przedmiot prac remontowo-budowlanych.
- Wartości pieniężne w czasie transportu objęte są ochroną w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, związanym z wykonywaniem przez Ubezpieczonego lub w jego imieniu transportu tych wartości.
- Mienie pracownicze ubezpieczone jest w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, spełniającym wymagania określone w niniejszych OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, w którym na polecenie Ubezpieczonego świadczona jest praca.
- Ochroną ubezpieczeniową objęte jest również mienie składowane na placu (plac, parking) w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, zabezpieczonym zgodnie z wymogami określonymi w § 32.

Suma ubezpieczenia/Limity odpowiedzialności

§ 31

- Z zastrzeżeniem ust. 2, górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela stanowią sumy ubezpieczenia/limity odpowiedzialności wskazane w polisie dla poszczególnych kategorii mienia.
- Suma ubezpieczenia/limity odpowiedzialności wskazane w polisie dla środków obrotowych, znajdujących się w miejscu ubezpieczenia w niej określonym i stanowiących:
 - artykuły spożywcze, w tym owoce i warzywa, napoje alkoholowe i bezalkoholowe,
 - wyroby tytoniowe,
 - odzież, obuwie i inne wyroby tekstylne oraz skórzane,
 - wyroby kosmetyczne,
 - kwiaty,
 - książki,
 - gry i zabawki,

Wymagane zabezpieczenia przeciwkradzieżowe

§ 32

- ulega w okresie od 1 listopada do 31 grudnia oraz w trakcie trwania dni wolnych od pracy określonych w art. 1 pkt 1) ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy, a także w okresie 14 dni je poprzedzających, podwyższeniu o kwotę odpowiadającą 20% sumy ubezpieczenia limitu odpowiedzialności dla tej kategorii mienia, nie więcej jednak niż o 100 000 zł.
3. Sumy ubezpieczenia są ustalane bez uwzględnienia podlegającego odliczeniu podatku od towarów i usług (VAT). Pomniejszenia o podatek VAT nie stosuje się, jeżeli Ubezpieczonemu nie przysługują prawo do obniżenia kwoty należnego podatku o podatek naliczony lub prawo do zwrotu różnicy podatku VAT.
 4. Suma ubezpieczenia może być ustalona przez Ubezpieczającego w systemie sum stałych lub na pierwsze ryzyko z uwzględnieniem deklarowanej przez niego podstawy szacowania wartości mienia, tj. w odniesieniu do:
 - 1) maszyn, urządzeń i wyposażenia:
 - a) wartości odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, albo
 - b) wartości księgowej brutto – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 50%, albo
 - c) wartości rzeczywistej,
 - 2) środków obrotowych – wartości odpowiadającej cenie zakupu lub kosztom wytworzenia,
 - 3) nakładów inwestycyjnych – wartości odpowiadającej wydatkom poniesionym na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne oraz na wykończenie wnętrz,
 - 4) mienia osób trzecich – wartości rzeczywistej, bez uwzględnienia prowizji lub marży,
 - 5) złota, srebra, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu oraz platyny i pozostałych metali z grupy platynowców – wartości rynkowej bez marży i prowizji, natomiast dla wyrobów z tych metali i kamieni szlachetnych oraz pereł i bursztynu – wartości odpowiadającej cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia,
 - 6) pozostałych wartości pieniężnych – wartości nominalnej (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia),
 - 7) mienia pracowniczego – wartości rzeczywistej mienia przypadającego na jednego pracownika pomnożonej przez liczbę pracowników.
 5. Limity odpowiedzialności ustalane są przez Ubezpieczającego z uwzględnieniem deklarowanej przez niego podstawy szacowania wartości mienia, zgodnie z ust. 4.
 6. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania (konsumpcja sumy ubezpieczenia), aż do całkowitego ich wyczerpania.
 7. Ubezpieczony za zgodą Ubezpieczyciela oraz po opłaceniu dodatkowej składki może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia lub limit odpowiedzialności.
 8. Sumę ubezpieczenia/limity odpowiedzialności dla wartości pieniężnych, z zastrzeżeniem § 32 ust. 4 i 6, ustala się odrębnie dla:
 - 1) kradzieży z włamaniem lub rozboju w lokalu,
 - 2) dla zdarzeń losowych powstałych w czasie ich transportu.
1. Ubezpieczyciel odpowiada za szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem do budynku lub lokalu, w którym przechowywane jest ubezpieczone mienie tylko wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - 1) ściany, sufity, podłogi i dachy budynku lub lokalu muszą być wykonane z materiałów odpornych na zniszczenie lub wyważenie za pomocą prostych, ogólnie dostępnych narzędzi; budynki lub lokale wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (w szczególności budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za należycie zabezpieczone,
 - 2) wszystkie okna i inne zewnętrzne oszklone otwory w budynkach lub lokalach muszą być właściwie osadzone i zamknięte, a ich stan techniczny musi zapewniać trwale zamocowanie zamków w taki sposób, aby nie było możliwości ich wypchnięcia bez włamania,
 - 3) okna i inne zewnętrzne otwory budynków lub lokali znajdujących się w piwnicach, suterrenach i na parterach muszą być na całej powierzchni zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania za pomocą co najmniej jednej z następujących metod: kraty, rolety lub żaluzje przeciwkradzieżowe posiadające stosowne świadectwo odporności, szyby o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie o klasie co najmniej P3 lub okiennice,
 - 4) kraty, rolety przeciwkradzieżowe, żaluzje przeciwkradzieżowe oraz okiennice muszą być prawidłowo osadzone i zamknięte co najmniej na 1 zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową,
 - 5) elementy krat nie mogą być łączone za pomocą śrub lub wkrętów, chyba że są trwale zablokowane przed odkręceniem,
 - 6) okiennice muszą być tak osadzone, aby wyjęcie ich z zawiasów nie było możliwe bez ich uszkodzenia,
 - 7) wymogi określone w pkt. 2) – 6) mają zastosowanie również w odniesieniu do okien i innych zewnętrznych otworów lokali znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów lub dachów,
 - 8) drzwi zewnętrzne do budynków lub lokali powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie, wyjęcie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły lub narzędzi, a otwarcie – bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,
 - 9) drzwi zewnętrzne muszą być zamknięte na co najmniej:
 - a) dwa zamki wielozastawkowe, lub
 - b) dwie kłódki wielozastawkowe, zawieszane na oddzielnych skoblach, lub
 - c) jeden zamek atestowany posiadający stosowne świadectwo odporności (zamek oraz wkładka), lub
 - d) jeden zamek wielozastawkowy i jedną kłódkę wielozastawkową, lub
 - e) jeden zamek otwierany przy pomocy złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny, np. linii papi-

larnych, tęczówki itp.) – wyłącznie w przypadku, gdy ubezpieczone mienie znajduje się w budynku lub lokalu, w którym ustanowiono stały dozór, albo w lokalu wyposażonym w czynne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe,

- 10) drzwi zewnętrzne oszklone, poza wymogiem określonym w pkt. 9), muszą być na powierzchni oszklonej zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania za pomocą co najmniej jednej z następujących metod: kraty, rolety lub żaluzje przeciwdrażdzowe posiadające stosowne świadectwo odporności, szyby o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie o klasie co najmniej P3 lub okienne stalowe, o ile wielkość powierzchni oszklonej umożliwi dostanie się sprawcy do budynku lub lokalu w razie jej stłuczenia; elementy krat nie mogą być łączone za pomocą śrub lub wkrętów, chyba że są trwale zablokowane przed odkręceniem,
 - 11) drzwi zewnętrzne oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez klucza, przez otwór wybity w szybie,
 - 12) w przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione przy pomocy zasuw o góry i u dołu, zamykanych od wewnątrz,
 - 13) klucze do budynku lub lokalu muszą być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym; w razie zagubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie zmienić zamki na swój koszt.
2. W razie zastosowania stałego dozoru miejsca ubezpieczenia w godzinach po zakończeniu przez Ubezpieczonego działalności lub zainstalowania czynnego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowego z przekazywaniem sygnału do licencjonowanej agencji ochrony mienia z włączeniem do akcji załóg patrolowo-interwencyjnych z czasem dojazdu do 15 min., nie są obowiązkowe zabezpieczenia określone w ust. 1 pkt 3) i 10), jak również drzwi zewnętrzne do budynku lub lokalu mogą być zamykane na jeden zamek wielozastawkowy.
 3. W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w innym miejscu niż budynek lub lokal (plac, parking), Ubezpieczyciel odpowiada za szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem tylko wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - 1) teren (plac, parking), na którym znajduje się ubezpieczone mienie, jest oświetlony w porze nocnej, objęty stałym dozorem lub monitoringiem w postaci czynnego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowego z przekazywaniem sygnału do licencjonowanej agencji ochrony mienia z włączeniem do akcji załóg patrolowo-interwencyjnych z czasem dojazdu do 15 min., w całości ogrodzony parkanem, siatką drucianą lub płotem o wysokości co najmniej 160 cm; ogrodzenie nie może być w jakikolwiek sposób uszkodzone, przerwane lub niepełne,
 - 2) brama na teren, na którym przechowywane jest ubezpieczone mienie powinna być zamykana na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową,
 - 3) w przypadku ubezpieczenia pojazdów mechanicznych wewnątrz nich nie mogą znajdować się kluczyki od stacyjek zapłonowych, a wszystkie drzwi muszą być zamknięte na zamek fabryczny; kluczyki muszą być przechowywane w taki sposób, aby dostęp do nich miały tylko osoby upoważnione,
 - 4) wjazd na parking musi być zabezpieczony w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną.
 4. W przypadku ubezpieczenia wartości pieniężnych w lokalu Ubezpieczyciel odpowiada za szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem tylko wtedy, gdy oprócz wymagań określonych w ust. 1 spełnione są następujące warunki:
 - 1) dla wartości pieniężnych do kwoty 2 500 zł – zabezpieczeniem minimalnym jest kasetka stalowa lub kasa fiskalna,
 - 2) dla wartości pieniężnych od kwoty 2 501 zł do kwoty 30 000 zł – zabezpieczeniem minimalnym jest urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie,
 - 3) dla wartości pieniężnych od kwoty 30 001 zł do kwoty 100 000 zł – zabezpieczeniem minimalnym jest urządzenie lub pomieszczenie do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie I – IV potwierdzonej świadectwem odporności,
 - 4) dla wartości pieniężnych od kwoty 100 001 zł do kwoty 150 000 zł – zabezpieczeniem minimalnym jest urządzenie lub pomieszczenie do przechowywania wartości pieniężnych o klasie odporności na włamanie V lub wyższej potwierdzonej świadectwem odporności,
 - 5) urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych o masie poniżej 300 kilogramów (z wyłączeniem kas stalowych i kas fiskalnych) powinny być na trwałe przymocowane do ściany, podłogi lub innego elementu konstrukcyjnego budynku lub lokalu.
 5. Z zachowaniem sumy ubezpieczenia limitów odpowiedzialności wskazanych w polisie, kwoty określone w ust. 4. są górnymi granicami odpowiedzialności Ubezpieczyciela za wartości pieniężne przechowywane w poszczególnych schowkach lub urządzeniach.
 6. W przypadku ubezpieczenia wartości pieniężnych w czasie transportu Ubezpieczyciel odpowiada za szkody tylko wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - 1) dla wartości pieniężnych do kwoty 30 000 zł – transport może być wykonywany samochodem lub pieszo, jeżeli ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione,
 - 2) dla wartości pieniężnych od kwoty 30 001 zł do kwoty 50 000 zł – transport może być wykonywany samochodem lub pieszo, jeżeli ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione, natomiast osoba transportująca musi być chroniona przez pracownika (dodatkowa osoba); osoba chroniąca nie musi być uzbrojona,
 - 3) dla wartości pieniężnych od kwoty 50 001 zł do kwoty 150 000 zł – transport może być wykonywany samochodem lub pieszo, jeżeli ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione, a do przeniesienia musi być użyte odpowiednie zabezpieczenie techniczne, np. specjalne walizki, z paralizatorem, sygnałem akustycznym lub substancją niszczącą banknoty, natomiast osoba transportująca musi być chroniona przez co najmniej jednego pracownika ochrony mienia, który może być nieuzbrojony,

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 33

- 4) pracownik ochrony, o którym mowa w pkt. 3), to osoba posiadająca licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego i wykonująca wyłączenie zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia,
 - 5) transporty piesze są wykonywane możliwie najkrótszą drogą z pominięciem miejsc odosobnionych lub uznawanych za niebezpieczne,
 - 6) transport wartości pieniężnych nie odbywa się środkami komunikacji zbiorowej.
7. Z zachowaniem sumy ubezpieczenia limitów odpowiedzialności wskazanych w polisie, kwoty ustalone w ust. 6 są górnymi granicami odpowiedzialności Ubezpieczyciela za wartości pieniężne transportowane przy zachowaniu wymaganych powyżej zabezpieczeń.
 8. Urządzenie sygnalizacyjno-alarmowe może być uznane za czynne tylko, pod warunkiem, że:
 - 1) jest włączone w stan gotowości do odbioru bodźców sygnalizujących zagrożenie nieupoważnionego przekroczenia chronionego obszaru i przekazywania ich w formie określonej w konstrukcji tego urządzenia do wyznaczonego miejsca lub wywołuje alarm lokalny,
 - 2) zostało zainstalowane przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia,
 - 3) pełna kontrola działania systemu jest dokonywana w okresach nie dłuższych niż 12 miesięcy, a czujek i torów transmisji – nie rzadziej niż co 6 miesięcy przez serwisanta urządzeń alarmowych, z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy Ubezpieczony posiada obowiązującą w czasie całego okresu ubezpieczenia umowę z licencjonowaną agencją ochrony mienia o świadczenie usług polegających na monitoringu sygnału i sprawności urządzenia sygnalizacyjno-alarmowego w miejscu ubezpieczenia, odstępuje się od wymogu cyklicznej kontroli.
 9. Za stały dozór rozumie się całodobową ochronę przedmiotu ubezpieczenia wykonywaną:
 - 1) przez pełnoletnich pracowników Ubezpieczonego posiadających zakres obowiązków z wyszczególnieniem zadań dotyczących sposobu zachowania i czynności związanych z ochroną osób lub mienia,
 - 2) na podstawie umowy przez osoby lub podmioty, które posiadają zakres obowiązków, z wyszczególnieniem zadań dotyczących sposobu zachowania i czynności związanych z ochroną osób lub mienia,
 - 3) pracowników licencjonowanej agencji ochrony osób lub mienia.
 10. Dla potrzeb niniejszych OWU za drzwi, okna, otwory zewnętrzne rozumie się drzwi, okna i inne otwory prowadzące poza pomieszczenia, w obrębie których Ubezpieczony prowadzi działalność.
1. Z zachowaniem wyłączeń wymienionych w § 11 niniejszych OWU zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód powstałych w:
 - 1) mieniu znajdującym się w budynkach lub lokalach oraz na placach zabezpieczonych niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi należytego zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem, określonymi w niniejszych OWU, o ile fakt ten przyczynił się do powstania szkody,
 - 2) wartościach pieniężnych przechowywanych lub transportowanych bez należytego ich zabezpieczenia, określonego postanowieniami niniejszych OWU, o ile fakt ten przyczynił się do powstania szkody,
 - 3) danych z wyłączeniem oprogramowania komputerowego stanowiącego środki obrotowe,
 - 4) wartościach pieniężnych, gdy szkoda powstała bez wejścia sprawcy do budynku lub lokalu,
 - 5) mieniu znajdującym się w obiektach innych niż budynki i lokale (nie dotyczy wartości pieniężnych w czasie transportu i mienia składowanego na placu),
 - 6) wartościach pieniężnych transportowanych w obrębie tej samej nieruchomości.
 2. Z odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są szkody polegające na utracie zysku lub stratach finansowych bądź jakiegokolwiek szkody inne niż rzeczowe.

CZĘŚĆ IV

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO OD WSZYSTKICH RYZYK

Zakres ochrony

§ 34

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody powstałe w okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela bezpośrednio wskutek wszystkich zdarzeń losowych z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w § 11 i 37 oraz polisie.
- Z zastrzeżeniem ust. 1 i 3 zakresem ochrony objęte są w szczególności szkody powstałe wskutek:
 - niewłaściwej obsługi ubezpieczonego sprzętu,
 - dewastacji,
 - kradzieży z włamaniem lub rozboju,
 - pożaru (niezależnie od działania bezpośredniego płomieni czy też braku płomieni), osmolenia, przypalenia, działania dymu i sadzy lub wysokiej temperatury,
 - wybuchu, uderzenia pioruna lub upadku statku powietrznego,
 - zalanania opadami bądź innymi czynnikami atmosferycznymi (np. para, mgła, mróz, wilgoć), a także innymi rodzajami cieczy oraz korozją powstałą w wyniku działania ww. czynników,
 - burzy, wiatru, przyrywów sztormowych, gradu, lawiny,
 - błędów projektowych, produkcyjnych lub konstrukcyjnych, a także ukrytych wad materiałowych,
 - przebiecia, przetężenia lub zjawiska indukcji.
- Na wniosek Ubezpieczającego, za opłatą dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk można rozszerzyć o szkody spowodowane przez powódź, zapadanie lub osuwanie się ziemi.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 35

- Przedmiotem ubezpieczenia jest stanowiący własność lub znajdujący się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego sprzęt elektroniczny stacjonarny lub przenośny, nie starszy niż 10 lat licząc od daty jego wytworzenia, wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej.
- Za opłatą dodatkowej składki, ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte również dane, a także zewnętrzne nośniki danych przewidziane do wymiany przez użytkownika, na których ubezpieczone dane są zapisane, z tym zastrzeżeniem, że warunkiem ubezpieczenia danych i wewnętrznych nośników danych jest sporządzanie przez Ubezpieczonego kopii zapasowych na zewnętrznych nośnikach danych nie rzadziej niż raz w tygodniu i przechowywanie ich w przystosowanym do tego miejscu poza pomieszczeniem, w którym znajduje się sprzęt elektroniczny objęty ochroną ubezpieczeniową.
- Ochroną ubezpieczeniową objęty jest sprzęt elektroniczny, po zakończeniu na nim z wynikiem pozytywnym prób eksploatacyjnych, zainstalowany na stanowiskach pracy oraz eksploatowany zgodnie z jego przeznaczeniem.
- Z zastrzeżeniem ust. 5, nowo zakupiony przez Ubezpieczonego bądź zmodernizowany po zawarciu umowy ubezpieczenia sprzęt elektroniczny zostaje objęty automatycznie ochroną ubezpieczeniową z chwilą jego nabycia lub dokonania modernizacji.
- Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do nowo zakupionego lub zmodernizowanego sprzętu elektronicznego trwa przez 14 dni, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 10% sumy ubezpieczenia określonej w polisie dla danej kategorii mienia, łącznie nie więcej jednak niż do wysokości 200 000 zł. Po upływie 14 dni nowo zakupiony lub zmodernizowany sprzęt elektroniczny może zostać objęty ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczyciela poprzez dobubezpieczenie.
- Z zastrzeżeniem ust. 7 – 10, sprzęt elektroniczny objęty jest ochroną ubezpieczeniową w odniesieniu do:
 - stacjonarnego sprzętu elektronicznego – w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie, także w czasie jego przemieszczania lub transportowania w miejscu ubezpieczenia,
 - przenośnego sprzętu elektronicznego – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu szkód polegających na kradzieży z włamaniem przenośnego sprzętu elektronicznego znajdującego się poza miejscem ubezpieczenia zachodzi, pod warunkiem, że:
 - w przypadku kradzieży z włamaniem do pojazdu:
 - pojazd posiadał twardy dach (jednolitą sztywną konstrukcję),
 - w chwili zdarzenia ubezpieczeniowego mającego miejsce między godziną 22.00 a 6.00 pojazd znajdował się na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu, był prawidłowo zamknięty na klucz i wyposażony w aktywne urządzenie alarmowe,
 - w chwili zdarzenia ubezpieczeniowego mającego miejsce między godziną 6.00 a 22.00 pojazd był prawidłowo zamknięty na klucz i wyposażony w aktywne urządzenie alarmowe,
 - przedmiot ubezpieczenia w chwili zdarzenia ubezpieczeniowego znajdował się w bagażniku pojazdu i nie był widoczny od zewnątrz,
 - podczas podróży pociągiem lub samolotem sprzęt elektroniczny był przewożony jako bagaż podręczny,
 - w razie pozostawienia sprzętu elektronicznego w hotelu został on oddany do depozytu hotelowego.
- Z zastrzeżeniem spełnienia wymagań określonych w niniejszych OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, ochrona ubezpieczeniowa rozszerza się automatycznie na stacjonarny sprzęt elektroniczny oraz dane i zewnętrzne nośniki danych znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie Ubezpieczony podejmie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpocznie się dla tego mienia od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez Ubezpieczonego do użytku (np. podpisania umowy najmu).
- Automatyczna ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do nowych lokalizacji trwa przez 14 dni, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela jest ograniczona do kwoty odpowiadającej 10% sumy ubezpieczenia

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 37

- określonej w polisie dla danej kategorii mienia, łącznie nie więcej jednak niż do wysokości 200 000 zł. Po upływie 14 dni mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach może zostać objęte ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczyciela poprzez doubezpieczenie.
10. Automatyczną ochroną ubezpieczeniową nie jest jednak objęty stacjonarny sprzęt elektroniczny w transporcie poza miejscem ubezpieczenia, na wystawach, pokazach i targach.
11. Dane oraz zewnętrzne nośniki danych są objęte ochroną ubezpieczeniową, o ile:
- 1) znajdują się w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie,
 - 2) znajdują się w miejscu ich archiwizacji poza miejscem ubezpieczenia,
 - 3) są transportowane pomiędzy miejscem ubezpieczenia i miejscem ich archiwizacji.

Suma ubezpieczenia

§ 36

1. Z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności określonych w niniejszych OWU lub w polisie, górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela stanowią sumy ubezpieczenia wskazane w polisie dla poszczególnych kategorii mienia.
 2. Suma ubezpieczenia jest ustalana bez uwzględnienia podlegającego odliczeniu podatku od towarów i usług (VAT). Pomniejszenia o podatek VAT nie stosuje się, jeżeli Ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty należnego podatku o podatek naliczony lub prawo do zwrotu różnicy podatku VAT.
 3. Suma ubezpieczenia jest ustalana przez Ubezpieczającego w systemie:
 - 1) sum stałych dla stacjonarnego i przenośnego sprzętu elektronicznego,
 - 2) na pierwsze ryzyko dla danych i zewnętrznych nośników danych.
 4. Suma ubezpieczenia sprzętu elektronicznego powinna odpowiadać jego:
 - 1) wartości odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego sprzętu elektronicznego nie przekracza 50%, albo
 - 2) wartości księgowej brutto – jeżeli stopień zużycia technicznego sprzętu elektronicznego nie przekracza 50%, albo
 - 3) wartości rzeczywistej.
 5. Suma ubezpieczenia danych i zewnętrznych nośników danych powinna odpowiadać ich wartości odtworzeniowej tj. wartości wymiany zewnętrznych nośników danych tego samego rodzaju i jakości oraz wartości niezbędnych kosztów odtworzenia danych na tych nośnikach.
 6. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania (konsumpcja sumy ubezpieczenia), aż do całkowitego ich wyczerpania.
 7. Ubezpieczony za zgodą Ubezpieczyciela oraz po opłaceniu dodatkowej składki może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia.
1. Z zachowaniem wyłączeń wymienionych w § 11 niniejszych OWU zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód powstałych w:
 - 1) częściach i materiałach szybko zużywających się lub podlegających wielokrotnej bądź okresowej wymianie ze względu na swoje specyficzne przeznaczenie lub skład, tj. materiałów pomocniczych, wymiennych narzędzi, wymiennalnych nośników danych, taśm, pisaków, głowic drukarek, źródeł światła,
 - 2) przedmiotach, za które w ramach obowiązującego prawa lub postanowień umownych odpowiada osoba trzecia działająca w charakterze dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy, serwisanta, przewoźnika, spedytora lub podwykonawcy, w tym szkody objęte gwarancją lub rękojmią,
 - 3) wyniku sprzeniewierzenia, zaginięcia bądź zgubienia przedmiotu ubezpieczenia, oszustwa, wyłudzenia, wymuszenia rozbójniczego lub innych zdarzeń nie spełniających znamion kradzieży z włamaniem lub rozboju,
 - 4) wyniku kradzieży z włamaniem w budynkach lub lokalach zabezpieczonych niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia określonych w § 32 niniejszych OWU, o ile fakt ten przyczynił się do powstania szkody.
 2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje dodatkowo szkód powstałych wskutek:
 - 1) usunięcia funkcjonalnych wad lub usterek, chyba że wady lub usterki powstały w wyniku zdarzenia losowego objętego zakresem ubezpieczenia,
 - 2) tymczasowego magazynowania lub okresowego, trwającego dłużej niż 30 dni, wyłączenia z użytkowania ubezpieczonych przedmiotów,
 - 3) naturalnego zużycia lub starzenia się części ubezpieczonego przedmiotu,
 - 4) wynikającego z jego normalnego użytkowania lub eksploatacji; jeżeli jednak w wyniku takiego zdarzenia nastąpią szkody w innych częściach bądź modułach urządzenia (nie polegające na zużyciu lub starzeniu się tych elementów), wówczas Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia,
 - 5) trzęsienia ziemi, wybuchu (erupcji) wulkanu, trzęsienia dna morskiego,
 - 6) tajfunu, cyklonu lub tornada,
 - 7) uszkodzeń lub wad istniejących w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczony wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć,
 - 8) uszkodzeń o charakterze wyłącznie estetycznym, nieograniczającymi w żaden sposób funkcjonalności sprzętu elektronicznego,
 - 9) testów z wyjątkiem testów dokonywanych w ramach okresowych badań eksploatacyjnych, oględzin, przeglądów,
 - 10) zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danego sprzętu warunkach,
 - 11) nie działania, nieprawidłowego działania lub zastosowania sprzętu, oprogramowania lub nośników informacji używanych w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie, komputerze, sterowniku mikro-

- procesorowym, układzie scalonym lub sieci, a także niedostępności, utraty lub zniekształcenia informacji przechowywanej lub przetwarzanej przez sprzęt, oprogramowanie lub nośnik informacji, używane w dowolnym elektronicznym urządzeniu, systemie lub sieci, chyba że nastąpiło w następstwie innego zdarzenia losowego nie wyłączonego z zakresu ubezpieczenia – wówczas Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia,
- 12) uszkodzenia elementów elektronicznych będących częścią ubezpieczonego sprzętu elektronicznego bez jakiegokolwiek działania z zewnątrz, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w innych wymiennalnych elementach powstałe w wyniku tego uszkodzenia,
 - 13) powodzi, osuwania lub zapadania się ziemi, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za te szkody, pod warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia o stosowną klauzulę, za opłatą dodatkowej składki.
3. Lampy (obrazowe, rentgenowskie lub laserowe, poza lampami katodowymi w komputerowych urządzeniach peryferyjnych, dla których zakres ubezpieczenia nie ulega zmianie), hermetyczne napędy dyskowe, pośrednie nośniki obrazu (bębny selenowe) objęte są ochroną ubezpieczeniową wyłącznie od szkód spowodowanych przez pożar, zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych, dewastację, kradzież z włamaniem lub rozbój.
 4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje:
 - 1) kosztów ponoszonych przez Ubezpieczonego bez związku z zaistniałym zdarzeniem losowym objętym ochroną ubezpieczeniową (np. związanych z konserwacją ubezpieczonego sprzętu),
 - 2) kosztów związanych z modyfikacjami lub ulepszeniami dokonanymi w ubezpieczonym przedmiocie w związku z jego naprawą po zaistniałej szkodzie,
 - 3) kosztów dodatkowych, związanych z przeprowadzeniem napraw prowizorycznych bądź tymczasowych ubezpieczonego przedmiotu.
 5. W odniesieniu do ubezpieczenia danych i zewnętrznych nośników danych ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
 - 1) szkody spowodowane zdarzeniami bądź zobowiązaniami wyłączonymi z odpowiedzialności Ubezpieczyciela w ust. 1 – 4,
 - 2) nośniki danych, które w normalnym trybie pracy nie są przewidziane do wymiany przez użytkownika w szczególności dyski twarde, pamięci półprzewodnikowe,
 - 3) nośniki danych, na których zostały zapisane dane przy użyciu nielicencjonowanego lub nieautoryzowanego oprogramowania,
 - 4) dane zapisane jedynie w pamięci jednostki centralnej komputera,
 - 5) szkody powstałe wskutek wadliwego działania lub uszkodzenia napędów dyskowych, komunikacyjnych portów USB, podlegające objęciu odpowiedzialnością w ramach umowy o obsłudze profilaktycznej i naprawach,
 - 6) szkody będące następstwem braku konserwacji zewnętrznych nośników danych lub ich niewłaściwego przechowywania,
 - 7) utrata danych wskutek działania pola elektromagnetycznego lub ich usunięcia wskutek rażącego niedbalstwa, nie przestrzegania ustalonych procedur kopiowania danych, a w szczególności terminów tworzenia zapasowych kopii danych, postępowania niezgodnego z przeznaczeniem i zaleceniami producenta zewnętrznych nośników danych; w przypadku szkody powstałej wskutek rażącego niedbalstwa, Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, jeżeli zapłata odszkodowania w danych okolicznościach odpowiada względem słuszności,
 - 8) koszty zakupu nowych licencji związanych z utratą bądź niewłaściwym działaniem zabezpieczeń ubezpieczonych danych (tzw. kluczy sprzętowych).
 6. Z odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są szkody polegające na utracie zysku lub innych stratach finansowych bądź jakiegokolwiek szkody inne niż rzeczowe.

CZĘŚĆ V

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

Zakres ochrony

§ 38

1. Ubezpieczyciel udziela ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej, gdy w związku z określoną w polisie działalnością lub posiadaniem mieniem Ubezpieczony w myśl obowiązujących przepisów prawa zobowiązany jest do naprawienia szkody osobowej lub rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa z tytułu szkód określonych w ust. 1 obejmuje zarówno pozaumowną (deliktową) jak i umowną (kontraktową) odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest zdarzenie ubezpieczeniowe, które wystąpiło na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ubezpieczenia, o ile strony nie ułożyły się inaczej.
4. Umowa ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkodę seryjną w sytuacji, gdy pierwsze zdarzenie z serii wystąpi w okresie ubezpieczenia. Kolejne zdarzenia ubezpieczeniowe z serii mogą mieć miejsce również po zakończeniu okresu ubezpieczenia. Wszystkie zdarzenia z serii traktuje się jako jedno zdarzenie.
5. Z zastrzeżeniem limitów odpowiedzialności określonych w niniejszych OWU lub w polisie, górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela stanowi suma gwarancyjna wskazana w polisie.
6. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania aż do całkowitego jej wyczerpania (konsumpcja sumy gwarancyjnej). Zasadę tę stosuje się również do limitów, przy czym wypłata odszkodowania w ramach limitu powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej.
7. Ubezpieczający za zgodą Ubezpieczyciela oraz po opłaceniu dodatkowej składki może podwyższyć sumę gwarancyjną.
8. Nowe lokalizacje objęte są automatycznie ochroną ubezpieczeniową od momentu przejścia ryzyka na Ubezpieczonego, pod warunkiem, że zakres wykonywanej w nich działalności nie wykracza poza opis działalności podany w polisie.
9. Ubezpieczyciel zobowiązany jest do:
 - 1) zbadania zasadności wysuwanych przeciwko Ubezpieczonemu roszczeń,
 - 2) w ramach ustalonej sumy gwarancyjnej:
 - a) wypłaty odszkodowania, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić osobie poszkodowanej z tytułu zdarzeń określonych w umowie ubezpieczenia,
 - b) poniesienia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą Ubezpieczyciela w celu ustalenia okoliczności i wysokości ewentualnych roszczeń,

c) poniesienia kosztów obrony sądowej w sporze cywilnym prowadzonym za zgodą i zgodnie z zaleceniami Ubezpieczyciela.

10. Jakikolwiek uznanie roszczenia lub zawarcie umowy przez Ubezpieczonego nie wywołuje żadnych skutków wobec Ubezpieczyciela, jeśli zostało dokonane bez jego uprzedniej pisemnej zgody.
11. Ubezpieczyciel nie odpowiada za dodatkowe koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez Ubezpieczyciela umowy z poszkodowanym lub zaspokojenie jego roszczeń.
12. Jeżeli dojdzie do sporu prawnego pomiędzy Ubezpieczonym i osobą trzecią, której Ubezpieczony wyrządził szkodę lub jej następcami prawnymi, Ubezpieczyciel może przystąpić do postępowania w charakterze interwenienta ubocznego, o ile nie występuje w sprawie jako strona.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 39

1. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela nie obejmuje szkód:
 - 1) powstałych w związku z wykonywaniem zawodu: lekarza, pielęgniarki, położnej, architekta, projektanta, inspektora nadzoru budowlanego, radcy prawnego, adwokata, notariusza, komornika, pracownika ochrony osób i mienia, detektywa, nauczyciela, geodety, zarządcy nieruchomości, rzeczoznawcy majątkowego, pośrednika w obrocie nieruchomościami, brokera i agenta ubezpieczeniowego, doradcy podatkowego, biegłego rewidenta, księgowego, rzeczownika patentowego (tzw. odpowiedzialność zawodowa),
 - 2) powstałych w związku z odpowiedzialnością cywilną jednostek administracji państwowej i samorządowej związaną z administrowaniem i zarządzaniem drogami, chodnikami, terenami zielonymi i rekreacyjnymi, siecią wodnokanalizacyjną, wysypiskami śmieci, oczyszczalniami ścieków, budynkami komunalnymi oraz pozostałym mieniem wchodzącym w skład infrastruktury, do której zarządzania dana jednostka zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa została powołana,
 - 3) powstałych wskutek osiadania gruntu, zapadnięcia się terenu (również budowli wzniesionej na nim), obsunięcia się ziemi, wstrząsów powstałych w wyniku pracy urządzeń udarowych, wibracji, hałasu, zalania przez wody stojące lub płynące,
 - 4) powstałych w wyniku manipulacji w materiale genetycznym ludzi, zwierząt lub roślin,
 - 5) powstałych w wyniku powolnego działania hałasu, temperatury, wody, zagrzybienia, korozji, pleśni,
 - 6) na osobie, polegających na nieosiągnięciu zamierzonego efektu estetycznego, niezwiązanych z uszkodzeniem ciała, rozstrojem zdrowia lub śmiercią osoby trzeciej, powstałych wskutek wadliwie wykonanej przez Ubezpieczonego usługi,
 - 7) powstałych w wyniku braku określonych w umowie właściwości estetycznych przedmiotu umowy,
 - 8) z tytułu odpowiedzialności cywilnej związanej z posiadaniem, kierowaniem, użytkowaniem, uruchamianiem statków powietrznych i wodnych, maszyn rolniczych,

- 9) powstałych w związku z eksploatacją zakładu wydobyczego, w tym za szkody, za które odpowiedzialność regulowana jest w prawie górnictwym i geologicznym,
- 10) powstałych w związku z niedostarczeniem energii, ciepła, wody, gazu w jakiegokolwiek postaci, a także wynikłych z niewłaściwych parametrów wytworzonej lub dostarczonej energii, ciepła, wody, gazu,
- 11) w pojazdach mechanicznych należących do pracowników Ubezpieczonego,
- 12) w wartościach pieniężnych, dziełach sztuki, przedmiotach zabytkowych i o wartości kolekcjonerskiej,
- 13) w przedmiocie będącym rezultatem wykonanej pracy lub którego dotyczyła usługa świadczona przez Ubezpieczonego, przy czym ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również kosztów poszukiwania i usunięcia tychże szkód, jak również roszczeń związanych ze spadkiem obrotu, przychodów i stratami stanowiącymi następstwo tych szkód,
- 14) z tytułu odpowiedzialności cywilnej deliktowej, jeżeli w wyniku zawartej umowy cywilnoprawnej lub jednostronnej czynności prawnej wykraczają one poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego,
- 15) powstałych wskutek wykonywania pracy lub innych czynności bez kwalifikacji lub uprawnień wymaganych prawem powszechnie obowiązującym, o ile miało to wpływ na powstanie szkody,
- 16) powstałych w wyniku usiłowania lub popełnienia umyślnego przestępstwa lub wykroczenia,
- 17) powstałych wskutek świadomego podejmowania przez Ubezpieczonego działań lub zaniechań polegających na naruszeniu norm technologicznych w procesie produkcji lub świadczenia usług,
- 18) u osób bliskich Ubezpieczonego,
- 19) powstałych pomiędzy Ubezpieczonymi z tytułu tej samej umowy ubezpieczenia,
- 20) powstałych z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone spółkom, w których Ubezpieczony jest współnikiem lub akcjonariuszem,
- 21) wyrządzonych u członków wspólnoty mieszkaniowej, jeżeli Ubezpieczony jest wspólnotą mieszkaniową,
- 22) powstałych w związku z umową przewozu lub spedycji, a także w przedmiocie prac ładunkowych,
- 23) powstałych wskutek oszczerstw i pomówień oraz naruszenia dóbr osobistych osoby trzeciej, innych niż życie lub zdrowie,
- 24) powstałych w wyniku naruszenia praw autorskich, licencji, patentów, znaków towarowych i nazw fabrycznych,
- 25) powstałych w związku z organizacją odpłatnych imprez masowych objętych ubezpieczeniem obowiązkowym lub powstałych w związku z organizacją innych imprez i polegających na:
 - a) utracie mienia wskutek kradzieży lub zaginięcia rzeczy,
 - b) szkodach poniesionych przez Policję, Państwową Straż Pożarną, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz służbę zdrowia, w związku z ich działaniami w miejscu i czasie trwania imprezy,
 - c) szkodach powstałych wskutek pozostawiania przez uczestników imprezy w stanie po spożyciu alkoholu lub po zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

26) w postaci czystych strat finansowych.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń osób trzecich:
 - 1) wynikających z odpowiedzialności cywilnej za produkt,
 - 2) z tytułu szkód będących wynikiem wypadku przy pracy,
 - 3) za szkody w rzeczach ruchomych użytkowanych przez Ubezpieczonego na podstawie umowy i wykorzystywanych w prowadzonej działalności lub przekazanych mu w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych czynności w ramach działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego,
 - 4) za szkody wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego,
 - 5) z tytułu odpowiedzialności za szkody wynikające z emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakiegokolwiek substancji (szkody w środowisku),
 - 6) z tytułu szkód polegających na utracie pojazdów mechanicznych oraz rzeczy w nich się znajdujących, należących do osób trzecich na parkingach strzeżonych lub placach będących częścią nieruchomości, za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność,
 - 7) za szkody będące wynikiem przeniesienia choroby zakaźnej,
 - 8) z tytułu szkód, które zgodnie z prawem, powinny być lub były objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej,
 - 9) z tytułu szkód wyrządzonych przez samobieżne maszyny budowlane oraz pojazdy wolnobieżne w rozumieniu ustawy o ruchu drogowym, młoty pneumatyczne, hydrauliczne, kafary, z zastrzeżeniem, że wyłączenie niniejsze nie dotyczy szkód powstałych w związku posiadaniem, kierowaniem, używaniem wózków widłowych,
 - 10) za szkody wyrządzone w podziemnych: instalacjach, kablach, rurociągach, innych urządzeniach,
 - 11) z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

z tym zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za powyższe roszczenia, pod warunkiem rozszerzenia umowy ubezpieczenia, za opłatą dodatkowej składki, o stosowną klauzulę, w zakresie wskazanym w tej klauzuli.

3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
 - 1) grzywnien, kar sądowych lub administracyjnych oraz innych kar pieniężnych, w tym również kar umownych, obowiązków naprawienia szkody, nawiązek oraz odszkodowań o charakterze karnym, do zapłacenia których Ubezpieczony jest zobowiązany,
 - 2) roszczeń o wykonanie lub należyte wykonanie umów,
 - 3) roszczeń wynikających z nieterminowego wykonania umów,
 - 4) roszczeń o wykonanie zastępcze umowy,
 - 5) roszczeń o zwrot świadczeń lub kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów,
 - 6) roszczeń o realizację zobowiązań gwarancyjnych,
 - 7) roszczeń pokrywanych na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady,
 - 8) szkód, których przyczyną była jawna wada rzeczy lub wykonanej pracy albo usługi, w związku z którą została obniżona jej cena.

CZĘŚĆ VI

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

Zakres ochrony

§ 40

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zorganizowanie i pokrycie przez Ubezpieczyciela kosztów usług assistance na zasadach wskazanych w niniejszych OWU, w zakresie pomocy technicznej, medycznej oraz informacyjnej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa Ubezpieczyciela ograniczona jest do zdarzeń występujących w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie, a w odniesieniu do pomocy medycznej – do zdarzeń będących następstwem nieszczęśliwego wypadku jaki wystąpił w tym miejscu ubezpieczenia, a ponadto obejmuje usługę zorganizowania zastępstwa podczas podróży służbowej.
3. Usługi assistance realizowane są przez Ubezpieczyciela za pośrednictwem Centrum Alarmowego, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres pomocy technicznej

§ 41

1. W razie wystąpienia zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia assistance obejmuje pomoc techniczną, która polega na:
 - 1) interwencji specjalisty (ślusarza, hydraulika, elektryka, dekarza, murarza, szklarza, technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych), tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela dojazdu w ciągu 4 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu przez niego kosztów robocizny (z wyłączeniem kosztów części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych) właściwego specjalisty w celu usunięcia bądź ograniczenia skutków zdarzenia losowego, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 500 zł na jedno zdarzenie,
 - 2) dozorze mienia, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 6 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu kosztów dozoru mienia (przez podmiot profesjonalnie świadczący usługi ochrony mienia) znajdującego się w miejscu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu dozoru mienia ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,
 - 3) transporcie mienia, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 6 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu kosztów przewiezienia mienia (wraz z załadunkiem i rozładunkiem) z lokalu uszkodzonego w sposób uniemożliwiający jego użytkowanie, do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel organizuje tę usługę, o ile nie zorganizował dozoru mienia w miejscu ubezpieczenia, a jego odpowiedzialność ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,

- 4) sprzątaniu po szkodzie, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu kosztów uprzątnięcia przez profesjonalny podmiot miejsca ubezpieczenia (sprzątnięcie, osuszenie, utylizacja pozostałości po szkodzie), z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,
- 5) awaryjnym sekretariacie, tj. uruchomieniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 48 godzin od przyjęcia zgłoszenia, w razie uszkodzenia biura Ubezpieczonego w sposób uniemożliwiający jego użytkowanie, awaryjnego numeru telefonu, pod którym Centrum Alarmowe będzie informować o zaistniałym zdarzeniu oraz na wniosek Ubezpieczonego i za zgodą operatora telefonicznego, przyjmować przekierowane połączenia wykonywane na dotychczasowy numer biura Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 1 zdarzenia ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia, a czas funkcjonowania awaryjnego sekretariatu potrwa nie dłużej niż 5 dni roboczych.

2. W razie wystąpienia awarii sprzętu komputerowego lub urządzeń biurowych Ubezpieczyciel organizuje dojazd w ciągu 4 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryje koszt robocizny informatyka lub serwisanta urządzeń biurowych w celu usunięcia awarii. Jeżeli naprawa w miejscu ubezpieczenia nie jest możliwa, Ubezpieczyciel organizuje i pokryje koszt transportu sprzętu lub urządzenia do najbliższego punktu serwisowego. Koszt naprawy w serwisie oraz koszty części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych pokrywa Ubezpieczony we własnym zakresie. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w odniesieniu do interwencji informatyka lub serwisanta urządzeń biurowych ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 500 zł na jedno zdarzenie.
3. Uznanie odpowiedzialności Ubezpieczyciela w zakresie ubezpieczenia assistance nie oznacza uznania jego odpowiedzialności w zakresie ubezpieczenia mienia.

Zakres pomocy medycznej

§ 42

1. Z zastrzeżeniem, że zdarzenie ubezpieczeniowe jest następstwem nieszczęśliwego wypadku, który wystąpił w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie, pomoc medyczna Ubezpieczyciela polega na:
 - 1) wycie lekarza, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela dojazdu do miejsca ubezpieczenia w ciągu 6 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu przez niego kosztów honorarium lekarza pierwszego kontaktu, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,
 - 2) wycie pielęgniarki, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela dojazdu do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego w ciągu 6 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu przez niego kosztów honorarium pielęgniarki, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczy-

ciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,

3) transporcie medycznym, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu kosztów przewiezienia Ubezpieczonego odpowiednim środkiem transportu dostosowanym do jego stanu zdrowia:

a) z miejsca ubezpieczenia określonego w polisie do szpitala, wyznaczonego przez lekarza prowadzącego,

b) ze szpitala do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego, jeśli pobyt w szpitalu trwał dłużej niż 5 dni, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczyciel zorganizuje transport medyczny, o ile lekarz prowadzący Ubezpieczonego zaleci mu taki transport jako odpowiedni dla jego stanu zdrowia mając na uwadze, że transport zostanie zrealizowany w ciągu 24 godzin od zgłoszenia, a odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,

4) dostawie leków lub drobnego sprzętu medyczno-rehabilitacyjnego, tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu kosztów dostarczenia do szpitala lub miejsca zamieszkania Ubezpieczonego, o ile lekarz prowadzący zaleci ich stosowanie, wystawi niezbędne recepty, z zastrzeżeniem, że koszt leków lub sprzętu pokrywany jest przez Ubezpieczonego, a odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 500 zł na jedno zdarzenie,

5) rehabilitacji, tj., zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokrycia honorarium zabiegów rehabilitanta, o ile lekarz prowadzący zaleci ich stosowanie, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,

6) pomocy domowej tj. zorganizowaniu przez Ubezpieczyciela w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryciu honorarium pomocy domowej w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego (drobne zakupy, drobne porządki, przyrządzanie posiłków), o ile po zakończeniu jego hospitalizacji trwającej co najmniej 5 dni lekarz prowadzący potwierdzi stan zdrowia Ubezpieczonego jako wymagający tej pomocy, z zastrzeżeniem, że koszt zakupu wszelkich materiałów, środków spożywczych pokrywany jest przez Ubezpieczonego, a odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 500 zł na jedno zdarzenie.

2. W razie wystąpienia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego w trakcie trwania podróży służbowej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej powyżej 50 km od miejsca ubezpieczenia określonego w polisie, powodującego brak możliwości wykonywania powierzonych na czas tej podróży obowiązków, Ubezpieczyciel zorganizuje w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia i pokryje koszt podróży pracownika wyznaczonego przez Ubezpieczonego w celu zastępstwa osoby, która uległa wypadkowi. Podróż odbywa

się pociągiem I klasy lub autobusem. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w odniesieniu do zorganizowania zastępstwa podczas podróży służbowej ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia.

Zakres pomocy informacyjnej

§ 43

1. W ramach pomocy informacyjnej Ubezpieczyciel na wniosek Ubezpieczonego realizuje następujące usługi informacyjne:

1) serwis prawny obejmujący następujące usługi:

a) telefoniczna informacja prawna – informacja prawna udzielana przez prawników obejmująca polskie ustawodawstwo w zakresie prawa cywilnego, prawa administracyjnego, prawa pracy, prawa podatkowego (ordynacja podatkowa, ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawa o podatku od towarów i usług, ustawa o podatku akcyzowym, ustawa o podatku od czynności cywilno-prawnych), prawa gospodarczego (ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym, kodeks spółek handlowych, ustawa Prawo upadłościowe i naprawcze), prawa autorskiego, prawa ubezpieczeniowego; odpowiedzialność Ubezpieczyciela w odniesieniu do telefonicznej informacji prawnej ograniczona jest do 5 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia,

b) przesyłanie opinii prawnych, których przedmiot nie jest bezpośrednio związany z udzielaną ochroną ubezpieczeniową, w zakresie wskazanym w pkt. a), z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Ubezpieczyciela w odniesieniu do przesyłania porad prawnych ograniczona jest do 2 zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, maksymalnie do kwoty 1 000 zł na jedno zdarzenie,

c) przesyłanie drogą elektroniczną treści aktualnie obowiązujących aktów prawnych: ustawy, rozporządzenia,

d) przesyłanie drogą elektroniczną wzorów umów cywilno-prawnych: umowy sprzedaży, umowy najmu i dzierżawy, umowy pożyczki, umowy darowizny, umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia,

e) udzielanie informacji teleadresowych dotyczących: biur podatkowych, urzędów skarbowych, sądów, prokurator, kancelarii adwokackich, kancelarii radców prawnych, kancelarii notarialnych,

2) infolinia gospodarcza obejmująca informacje o:

a) krajowych programach pomocowych dla małych i średnich przedsiębiorstw,

b) krajowych programach Unii Europejskiej dla małych i średnich przedsiębiorstw,

c) programie SAPARD,

d) unijnych funduszach strukturalnych,

e) kursach wymiany walut,

f) targach i konferencjach branżowych organizowanych dla przedsiębiorców w kraju i za granicą,

g) danych teleadresowych instytucji zajmujących się świadczeniem usług gospodarczych, technicznych dla małych i średnich przedsiębiorstw,

- 3) infolinia socjalna obejmująca następujące informacje:
 - a) świadczeniach emerytalnych i rentowych,
 - b) świadczeniach chorobowych i macierzyńskich,
 - c) świadczeniach wypadkowych,
 - d) uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
 - e) świadczeniach opiekuńczych, rehabilitacyjnych i pogrzebowych,
 - f) danych teled adresowych ZUS,
 - 4) infolinia rekrutacyjna obejmująca następujące informacje:
 - a) adresach, godzinach otwarcia/zamknięcia firm rekrutacyjnych,
 - b) warunkach współpracy firm rekrutacyjnych z firmami w procesie znajdowania pracowników,
 - c) kosztów oraz zasad rozliczania firm rekrutacyjnych ze zleceniodawcami,
 - 5) infolinia medyczna obejmująca informacje o lokalizacji, numerach telefonów oraz godzinach pracy aptek, przychodni i szpitali.
2. Z zastrzeżeniem, że koszt usług pokrywany jest każdorazowo przez Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel zorganizuje na wniosek Ubezpieczonego w ciągu 24 godzin od przyjęcia zgłoszenia usługi concierge obejmujące:
 - a) organizację i dostarczenie pod wskazany adres kwiatów, zakupów,
 - b) rezerwację, organizację i dostarczenie pod wskazany adres biletów do kin, teatrów, opery oraz na imprezy sportowe i kulturalne,
 - c) organizację wypoczynku w wybranym miejscu na świecie (rezerwacja hotelu, pensjonatu, wycieczki, biletów lotniczych, kolejowych),
 - d) rezerwację sal konferencyjnych w centrum biznesowym lub hotelu, stolików w wybranej restauracji, wizyty w stacji obsługi pojazdów, warsztacie, myjni,
 - e) organizację porad architekta oraz projektanta wnętrz,
 - f) organizację rezerwacji w klubie fitness oraz wynajęcia osobistego trenera, wizyty w gabinetach odnowy biologicznej, u fryzjera, wizażysty, stylisty, kosmetyczki, wyjazdów do ośrodków SPA,
 - g) organizację, wynajęcie oraz podstawienie limuzyny z kierowcą, samochodu zastępczego,
 - h) organizację tłumaczenia pisemnego i ustnego,
 - i) organizację opieki dla dzieci, profesjonalnej ochrony domu, usług drobnej pomocy domowej.
 3. W ramach telefonicznej informacji prawnej oraz przesyłania opinii prawnych Ubezpieczyciel nie udziela porad prawnych w zakresie relacji Ubezpieczonego z Ubezpieczycielem lub Ubezpieczającym. Informacje i porady uzyskane od prawnika mają charakter informacyjny i nie mogą być traktowane jako ostateczna ekspertyza prawna.
 4. Usługi wskazane w ust. 1 są świadczone w godzinach roboczych, tj. między godziną 9:00 a 17:00 od poniedziałku do piątku włącznie.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 44

1. W ramach pomocy technicznej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za awarie w sprzęcie komputerowym lub urządzeniach biurowych objętych gwarancją lub takich,

za które na podstawie obowiązujących przepisów prawa odpowiedzialność ponosi sprzedawca oraz w sprzęcie, którego wiek przekracza 5 lat. Warunkiem dokonania naprawy jest udokumentowanie przez Ubezpieczonego roku produkcji uszkodzonego sprzętu lub urządzenia poprzez przedstawienie dowodu zakupu, gwarancji lub innego dokumentu potwierdzającego ich wiek. Usługa nie jest realizowana jeżeli awaria sprzętu lub urządzenia nastąpiła wskutek nieprawidłowego ich użytkowania, użycia niewłaściwych materiałów eksploatacyjnych lub nieprawidłowości oprogramowania.

2. Z zastrzeżeniem § 15 ust. 4 – 5 Ubezpieczyciel nie zwraca kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego samodzielnie bez uprzedniego powiadomienia i uzyskania zgody Centrum Alarmowego, nawet jeżeli są one objęte zakresem ubezpieczenia, a ich wysokość mieści się w granicach limitów określonych dla poszczególnych rodzajów usług.
3. Z odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe wskutek:
 - 1) konserwacji mienia,
 - 2) działania materiałów rozszerzalnych,
 - 3) utraty danych na jakimkolwiek nośniku danych powstałą w wyniku awarii lub naprawy sprzętu komputerowego,
 - 4) zażywania przez Ubezpieczonego leków nie zaleconych przez lekarza, pozostawianiem przez Ubezpieczonego w stanie po spożyciu alkoholu lub po zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub zaburzeń świadomości u Ubezpieczonego,
 - 5) usiłowania popełnienia lub popełnienia przez Ubezpieczonego samobójstwa lub dokonania przez niego umyślnego samouszkodzenia ciała,
 - 6) aktów terroryzmu, jakichkolwiek działań wojennych, zbrojnych, zamieszek, świadomego i dobrowolnego uczestnictwa Ubezpieczonego w aktach przemocy, chyba że udział Ubezpieczonego w aktach przemocy wynikał z wykonywania czynności służbowych, stanu wyższej konieczności lub obrony koniecznej.
4. Z zakresu odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są usługi:
 - 1) elektryka lub technika urządzeń grzewczych związane z uszkodzeniami: żarówek, bezpieczników, przedłużaczy, gniazdek elektrycznych, przełączników,
 - 2) związane z uszkodzeniami kanalizacji, rur instalacyjnych, gazowych i wodociągowych oraz podziemnych linii energetycznych oraz wszelkich tych instalacji, za naprawę lub konserwację których odpowiada administracja budynku lub właściwe służby pogotowia technicznego, wodno-kanalizacyjnego, gazowego lub energetycznego,
 - 3) związane z uszkodzeniami lub awariami, o istnieniu których Ubezpieczony wiedział przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za:
 - 1) nieudzielenie pomocy objętej zakresem odpowiedzialności z powodu zadziałania siły wyższej,
 - 2) opóźnienia zaistniałe z przyczyn zewnętrznych niezależnych od Ubezpieczyciela, mogących powodować brak dyspozycyjności usługodawców realizujących dane świadczenie.

CZĘŚĆ VII

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Zakres ochrony

§ 45

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje:
 - śmierć Ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku,
 - trwały uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego wskazany w Tabeli będący następstwem nieszczęśliwego wypadku,
 - oparzenie co najmniej II stopnia Ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku, wskazane w Tabeli, pod warunkiem, że nieszczęśliwy wypadek jest zarejestrowanym wypadkiem przy pracy, w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa oraz wydarzył się w trakcie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
- W razie śmierci Ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel zobowiązany jest do zapłaty wskazanej w polisie sumy ubezpieczenia.
- W razie wystąpienia trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego powstałego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel zobowiązany jest do zapłaty świadczenia w kwocie stanowiącej iloczyn sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie oraz wskaźnika procentowego ustalonego dla danego rodzaju trwałego uszczerbku na zdrowiu przewidzianego w poniższej Tabeli.

Część ciała/trwały uszczerbek na zdrowiu	Wskaźnik procentowy trwałego uszczerbku na zdrowiu
Głowa: <ol style="list-style-type: none">amputacja nosaamputacja małżowiny usznej	30% 20%
Układ nerwowy: <ol style="list-style-type: none">porażenie połowiczne utrwalone lub porażenie kończyn dolnychniedowład połowiczny utrwalone lub niedowład kończyn dolnych z afazjąniedowład jednej kończynyciężkie nieuleczalne zaburzenia psychiczne wymagające opieki osób trzecich (potwierdzone leczeniem szpitalnym psychiatrycznym)encefalopatia pourazowa z obecnością padaczki, padaczka z częstymi napadami bez zmian otępiennych lub padaczka z rzadkimi napadami i zespołem otępiennym, zespoły zaburzeń równowagi utrudniające w dużym stopniu chodzenie, zespoły pozapiramidowe utrudniające sprawność chorego z zaburzeniami mowy lub napadami ocznymi	100% 70% 40% 100% 70%
Narząd wzroku: <ol style="list-style-type: none">całkowita ślepota obu oczucałkowita ślepota jednego oka lub wyluszczenie gałki ocznej	100% 38%
Narząd słuchu: <ol style="list-style-type: none">głuchota całkowitagłuchota całkowita jednego ucha	50% 20%
Klatka piersiowa, jama brzuszna: <ol style="list-style-type: none">utrata płucautrata jednej nerkiutrata prąciautrata pochwy i macicyuszkodzenie pęcherzautrata segmentu wątrobyutrata płata wątrobyutrata śledzionyutrata trzustki	40% 35% 40% 30% 20% 20% 50% 20% 50%
Kręgosłup: <ol style="list-style-type: none">porażenie czterech kończyn – utrwaloneporażenie dwóch kończyn górnych lub dwóch dolnych – utrwaloneutrwalone niedowład czterokończynowy lub dwóch kończyn górnych lub dwóch kończyn dolnychzespół stożka końcowego rdzenia	100% 90% 80% 40%

Część ciała/trwały uszczerbek na zdrowiu**Wskaźnik procentowy trwałego uszczerbku na zdrowiu**

Kończyna dolna:	
1) amputacja w obrębie biodra	85%
2) amputacja w obrębie uda	70%
3) amputacja w obrębie stawu kolanowego	65%
4) amputacja w obrębie podudzia	60%
5) amputacja całej stopy	50%
6) amputacja w obrębie śródstopia	25%
7) amputacja palucha	12%
8) amputacja palców II-V, za każdy palec	2%
9) skrócenie kończyny powyżej 5 cm	30%
Kończyna górna:	
1) amputacja kończyny w obrębie barku	Prawa / Lewa 75% / 70%
2) amputacja kończyny w obrębie ramienia	70% / 65%
3) amputacja kończyny w stawie łokciowym	65% / 60%
4) amputacja kończyny w obrębie przedramienia	60% / 55%
5) amputacja kończyny w obrębie nadgarstka	55% / 50%
6) amputacja kciuka	40% / 30%
7) amputacja palca wskazującego	18% / 16%
8) amputacja palców III-V, za każdy palec	8% / 6%
9) amputacja lub uszkodzenie obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie może przekraczać	55% / 50%

4. W razie oparzenia Ubezpieczonego co najmniej II stopnia powstałego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczyciel zobowiązany jest do zapłaty świadczenia w kwocie stanowiącej iloczyn sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie oraz wskaźnika procentowego ustalonego dla danego rodzaju oparzenia przewidzianego w poniższej Tabeli.

Rodzaj oparzenia	Wskaźnik procentowy oparzenia
1) oparzenie II stopnia od 5% do 15% powierzchni ciała	15 %
2) oparzenie III stopnia do 5% powierzchni ciała	15 %
3) oparzenie II stopnia od 15% do 30% powierzchni ciała	30 %
4) oparzenie III stopnia od 5% do 10% powierzchni ciała	30 %
5) oparzenie II stopnia powyżej 30% powierzchni ciała	70 %
6) oparzenie III stopnia powyżej 10% powierzchni ciała	70 %
7) oparzenia IV stopnia powyżej 10% powierzchni ciała	100 %
8) oparzenie dróg oddechowych z zaburzeniami oddechu	100 %
9) oparzenie górnego odcinka przewodu pokarmowego ze zwężeniem i upośledzeniem odżywienia	100 %

Przedmiot ubezpieczenia**§ 46**

Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków: śmierć, trwały uszczerbek na zdrowiu lub oparzenie Ubezpieczonego.

Suma ubezpieczenia**§ 47**

Sumy ubezpieczenia stanowiące górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela dla każdego z Ubezpieczonych z tytułu poszczególnych zdarzeń ubezpieczeniowych oraz dla wszyst-

kich zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia wskazane są w polisie.

Wyłączenia odpowiedzialności**§ 48**

Z odpowiedzialności Ubezpieczyciela wyłączone są nieszczęśliwe wypadki powstałe wskutek:

- 1) chorób, nawet takich, które występują nagle, w szczególności wskutek zawału serca lub udaru mózgu,
- 2) zażycia przez Ubezpieczonego leków nie zaleconych przez lekarza, pozostawania przez Ubezpieczonego w stanie po spożyciu alkoholu lub zażyciu narkotyków,

środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

- 3) usiłowania popełnienia lub popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa,
- 4) usiłowania popełnienia lub popełnienia przez Ubezpieczonego samobójstwa lub dokonania przez niego umyślnego samouszkodzenia ciała,
- 5) wykonywania przez Ubezpieczonego pracy bez kwalifikacji lub uprawnień wymaganych prawem powszechnie obowiązującym, bądź z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 6) prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu, bez wymaganych uprawnień,
- 7) prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu, który nie posiadał aktualnego badania technicznego lub innych badań warunkujących dopuszczenie do ruchu,
- 8) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem oraz zabiegami leczniczymi, bez względu na to, przez kogo były wykonane, chyba że było to leczenie bezpośrednich następstw wypadku,
- 9) wypadku statku powietrznego, na którego pokładzie przebywał Ubezpieczony, z wyjątkiem następujących przypadków gdy Ubezpieczony:
 - a) przebywał jako pasażer lub członek załogi na pokładzie samolotu pasażerskiego licencjonowanych linii lotniczych,
 - b) należał do personelu medycznego opiekującego się chorym w trakcie transportu,
 - c) był przewożony jako chory do lub z placówki medycznej, która jest odpowiedzialna za leczenie,

- 10) aktów terroryzmu, jakichkolwiek działań wojennych, zbrojnych, zamieszek, w wyniku świadomego i dobrowolnego uczestnictwa Ubezpieczonego w aktach przemocy, chyba że udział Ubezpieczonego w aktach przemocy wynikał z wykonywania czynności służbowych, stanu wyższej konieczności lub obrony koniecznej,
- 11) uprawiania sportu w sposób zorientowany na uzyskanie maksymalnych wyników (sportu wyczynowego) lub w celach zarobkowych (sportu zawodowego) przez Ubezpieczonego, w tym treningów,
- 12) udziału Ubezpieczonego w zajęciach zwiększonego ryzyka utraty życia lub zdrowia, przez które rozumie się: narciarstwo zjazdowe lub snowboarding lub saneczkarstwo, gdy dyscypliny te uprawiane są poza wyznaczonymi trasami zjazdowymi, bobsleje, kolarstwo ekstremalne, walki wręcz, wspinaczka górską lub skałkowa wymagająca użycia specjalistycznego sprzętu, speleologia, bieganie z pokonywaniem przeszkód, skoki bungee, zorbing, wyścigi, rajdy lub akrobacje motorowe lub motorowodne, wyścigi konne, górskie sploty wodne, nurkowanie wymagające użycia specjalistycznego sprzętu, skoki do wody, żeglarstwo morskie lub oceaniczne, paralotniarstwo, szybownictwo, baloniarstwo, lotniarstwo, motolotniarstwo, spadochroniarstwo oraz wyprawy do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi typu: pustynia, wysokie góry (powyżej 3.200 m n. p. m.), busz, dżungla, bieguny i tereny lodowcowe lub śnieżne wymagające użycia sprzętu asekuracyjnego.

Uprawnienia Ubezpieczyciela

§ 49

Ubezpieczyciel jest uprawniony do żądania – przed zawarciem, a także po zawarciu umowy ubezpieczenia, w szczególności w czasie likwidacji szkody – przedłożenia właściwych dokumentów (np. zaświadczenie o przebiegu ubezpieczenia od poprzedniego Ubezpieczyciela) oraz ma prawo do wglądu do księgi wieczystej, oryginałów dokumentów stwierdzających źródło pochodzenia i podstawę nabycia mienia, a także do innych dokumentów (np. faktura zakupu, umowa sprzedaży, dokumenty potwierdzające zamontowanie zabezpieczeń wymaganych przy zawieraniu umowy ubezpieczenia).

Wznowienie umowy ubezpieczenia

§ 50

1. Ubezpieczyciel ma prawo do zaproponowania Ubezpieczonemu zawarcia umowy ubezpieczenia na kolejny 12 miesięczny okres ubezpieczenia, z zachowaniem zasad wskazanych w ust. 2 – 5.
2. Ubezpieczyciel przesyła Ubezpieczonemu, przed wygaśnięciem dotychczas obowiązującej umowy ubezpieczenia, propozycję umowy ubezpieczenia zawierającą w szczególności:
 - 1) nową wysokość składki,
 - 2) termin płatności składki,
 - 3) sumy ubezpieczenia,
 - 4) informacje dotyczące ryzyka ubezpieczeniowego związanego z nową umową ubezpieczenia, wynikające z oświadczeń złożonych przez Ubezpieczonego przy zawieraniu pierwszej umowy ubezpieczenia oraz danych dotyczących tego ryzyka uzyskanych przez Ubezpieczyciela w toku wykonywania dotychczas obowiązującej umowy ubezpieczenia (umów ubezpieczenia).
3. Umowa ubezpieczenia na warunkach określonych w propozycji umowy ubezpieczenia przesłanej przez Ubezpieczyciela Ubezpieczonemu zgodnie z ust. 2 zostanie zawarta w dniu, w którym Ubezpieczony zapłacił składkę lub jej pierwszą ratę w wysokości wskazanej w propozycji umowy ubezpieczenia, pod warunkiem, iż składka ta została zapłacona w terminie wskazanym w propozycji umowy ubezpieczenia.
4. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w trybie wskazanym w ust. 3 Ubezpieczyciel wystawia i doręcza Ubezpieczonemu polisę potwierdzającą zawarcie nowej umowy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczony, opłacając składkę w wysokości zgodnej z propozycją umowy ubezpieczenia, potwierdza prawdziwość wszystkich informacji dotyczących ryzyka ubezpieczeniowego (o których mowa w ust. 2 pkt 4) przedstawionych przez Ubezpieczyciela w propozycji umowy ubezpieczenia, przesłanej przez Ubezpieczyciela Ubezpieczonemu zgodnie z ust. 2.

§ 51

1. W każdym przypadku osoba fizyczna będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub osobą uprawnioną z umowy ubezpieczenia, a także osoba prawna lub spółka nieposiadająca osobowości prawnej będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub poszukującym ochrony ubezpieczeniowej mogą wnieść reklamację.
2. W przypadku osób fizycznych za reklamację uważa się wystąpienie, w tym skargę i zażalenie, skierowane do Ubezpieczyciela jako podmiotu rynku finansowego zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Ubezpieczyciela, z wyjątkiem wystąpień składanych przez osoby fizyczne będące klientami brokera ubezpieczeniowego albo klientami agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zawierających zastrzeżenia dotyczące tych podmiotów w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.
3. W przypadku osób prawnych lub spółek nieposiadających osobowości prawnej za reklamację uważa się wystąpienie, w tym skargę i zażalenie, skierowane do Ubezpieczyciela, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Ubezpieczyciela, z wyjątkiem wystąpień dotyczących brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych lub agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zawierających zastrzeżenia dotyczące tych podmiotów w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.
4. Reklamacja można składać w następujący sposób:
 - ustnie – telefonicznie pod nr telefonu: +48 22 444 70 00 (koszt połączenia zgodny z taryfą operatora) albo osobiście podczas wizyty w jednostce Ubezpieczyciela,
 - w formie elektronicznej na adres e-mail: serwis@axaubezpieczenia.pl,
 - w formie pisemnej – osobiście w siedzibie Ubezpieczyciela – AXA Ubezpieczenia TUiR S.A. w Warszawie, ul. Chłodna 51 albo przesyłką pocztową na adres: AXA Ubezpieczenia TUiR S.A. ul. Chłodna 51, 00 – 867 Warszawa.
5. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce Ubezpieczyciela obsługującej klientów.
6. Odpowiedź Ubezpieczyciela na reklamację zostanie udzielona w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji albo w przypadku reklamacji wniesionej przez osobę fizyczną – pocztą elektroniczną, jeżeli osoba fizyczna składająca reklamację złoży wniosek o udzielenie odpowiedzi w tej formie. Dodatkowo na wniosek osoby składającej reklamację Ubezpieczyciel potwierdza pisemnie lub w inny uzgodniony sposób fakt jej złożenia.
7. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne jej rozpatrzenie.

8. W przypadku, gdy Ubezpieczyciel nie posiada danych kontaktowych osoby składającej reklamację, przy składaniu reklamacji należy podać następujące dane: imię, nazwisko, firmę w przypadku osoby prawnej lub spółki nieposiadającej osobowości prawnej, adres do korespondencji, adres e-mail (w przypadku wyboru takiej formy kontaktu).
9. Odpowiedzi na reklamację Ubezpieczyciel udziela bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji.
10. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, Ubezpieczyciel w tym terminie wyśle informację o przyczynie niemożności rozpatrzenia reklamacji. W takim przypadku odpowiedź na reklamację zostanie udzielona nie później niż w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania.
11. Jeżeli osoba fizyczna składającą reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem Ubezpieczyciela wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, może wystąpić z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego, a ponadto może wystąpić do sądu powszechnego z powództwem przeciwko Ubezpieczycielowi tj. AXA Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. według właściwości określonej w § 52 OWU.
12. Na podstawie art. 31 ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich informujemy, że podmiotem uprawnionym dla Ubezpieczyciela do prowadzenia postępowań w sprawach pozasądowego rozwiązywania sporów z konsumentami w rozumieniu tej ustawy jest Rzecznik Finansowy (Al. Jerozolimskie 87, 02-001 Warszawa; www.rf.gov.pl).
13. Klient będący konsumentem ma także możliwość zwrócić się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów.
14. Podmioty, którym nie przysługuje prawo do złożenia reklamacji zgodnie z postanowieniami ust. 1-3 przysługujące prawo do złożenia skargi lub zażalenia. Do skarg i zażeń wnoszonych przez te podmioty mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ust. 4-9 i 13, z zastrzeżeniem że w szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, Ubezpieczyciel w tym terminie poinformuje osobę składającą skargę lub zażalenie o przyczynie niemożności ich rozpatrzenia, i w takim przypadku odpowiedź na skargę lub zażalenie zostanie udzielona nie później niż w terminie 90 dni od dnia ich otrzymania.

Sąd właściwy

§ 52

Spory wynikające z umów ubezpieczenia rozpatrują sądy powszechne właściwe albo według przepisów o właściwości ogólnej, albo sądy właściwe dla siedziby lub miejsca zamieszkania Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Postanowienia końcowe

§ 53

1. Wszelkie zawiadomienia, oświadczenia i wyjaśnienia związane z umową ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 51, mogą być skutecznie dokonywane drogą pisemną lub elektroniczną. Są one rejestrowane i archiwizowane przez Ubezpieczyciela.
2. Ubezpieczający i Ubezpieczony jest zobowiązany do informowania Ubezpieczyciela o każdej zmianie swojego adresu, natomiast Ubezpieczyciel zamieszcza informację o swoim aktualnym adresie w pismach wysyłanych do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.
3. Przed zawarciem umowy na rzecz osoby trzeciej, Ubezpieczający zobowiązany jest przekazać Ubezpieczonemu niniejsze OWU w formie pisemnej lub, jeśli Ubezpieczony wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.
4. W relacjach Ubezpieczyciela z Ubezpieczającymi i Ubezpieczonymi stosuje się język polski.
5. Ubezpieczyciel podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 54

Niniejsze OWU zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu AXA Ubezpieczenia TUIR S.A. nr 1/12/07/2018 z dnia 12 lipca 2018 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od 1 października 2018 roku.

KLAUZULE DODATKOWE

Klauzula I. Ubezpieczenie mienia od powodzi, osuwania lub zapadania się ziemi

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody spowodowane przez powódź, osuwanie lub zapadanie się ziemi, zaistniałe w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w mieniu wskazanym w polisie jako ubezpieczone od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk.
4. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowią sumy ubezpieczenia wskazane w polisie dla danej kategorii mienia.

§ 2

1. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela w zakresie szkód objętych ochroną ubezpieczeniową z tytułu niniejszej klauzuli, rozpoczyna się po upływie 31 dni od daty zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ograniczenie wskazane w ust. 1 nie będzie miało zastosowania dla drugiej i kolejnych umów ubezpieczenia zawartych z Ubezpieczycielem, dotyczących tego samego miejsca ubezpieczenia, o ile umowy te zostaną zawarte nie później niż w ciągu 30 dni po wygaśnięciu poprzedniej umowy ubezpieczenia.

Klauzula II. Ubezpieczenie mienia od przepięć

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody spowodowane przez przepięcie, zaistniałe w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w mieniu wskazanym w polisie jako ubezpieczone od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk.
4. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od

wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia wskazany w polisie dla szkód spowodowanych przez przepięcie.

Klauzula III. Ubezpieczenie mienia od dewastacji

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody spowodowane przez dewastację, zaistniałe w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w mieniu wskazanym w polisie jako ubezpieczone od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk.
4. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia wskazany w polisie dla szkód spowodowanych przez dewastację.
5. Z zastrzeżeniem ust. 4, limit odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu szkód powstałych na skutek graffiti wynosi 5 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe w maszynach, urządzeniach, wyposażeniu, środkach obrotowych, mieniu osób trzecich, mieniu pracowniczym, składowanych na zewnątrz budynku, budowli lub lokalu (zapis nie dotyczy pojazdów mechanicznych stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich, w tym ich wyposażenia stałego, montowanego fabrycznie wykonanego ze szkła lub tworzyw sztucznych, o ile pojazdy te składowane są na placu zabezpieczonym zgodnie z wymogami określonymi w § 32 OWU),
- 2) powstałe w wartościach pieniężnych,
- 3) powstałe w elementach wykonanych ze szkła, kamienia, minerałów i ich imitacji lub tworzyw sztucznych,
- 4) polegające na utracie mienia.

Klauzula IV. Ubezpieczenie stałych elementów zewnętrznych od kradzieży

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody spowodowane przez kradzież stałych elementów

zewnętrznych, zaistniałe w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.

2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 33 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia wskazany w polisie dla szkód spowodowanych przez kradzież stałych elementów zewnętrznych.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkody, pod warunkiem, że:

- 1) teren, na którym znajdują się budynki i budowle jest ogrodzony, oświetlony po zmroku i pod stałym dozorem poza godzinami pracy Ubezpieczonego, lub
- 2) urządzenia i przedmioty są zamocowane na dachu budynku lub budowli lub na wysokości nie mniejszej niż 2,5 m od poziomu terenu (niniejsze postanowienie nie dotyczy siłowników bram).

Klauzula V. Ubezpieczenie mienia od stłuczenia

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody spowodowane przez stłuczenie (w tym pęknięcia), zaistniałe w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w:
 - 1) stałych oszkleniach zewnętrznych i wewnętrznych budynków, budowli oraz lokali,
 - 2) stałych przegrodach ściennych, osłonach, bokсах i kabinach wykonanych ze szkła lub tworzyw sztucznych,
 - 3) szklanych lub kamiennych okładzinach ściennych,
 - 4) szklanych lub kamiennych elementach stanowiących część składową mebli, gablot, kontuarów,
 - 5) zamocowanych na stałe lustrach i witrażach niezabytkowych,
 - 6) szklanych lub kamiennych budowlach,
 - 7) szyldach, reklamach, tablicach świetlnych i rurkach neonowych,
 - 8) ładach chłodniczych, pod warunkiem, że są wykonane ze szkła, kolektorach słonecznych.

4. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia wskazany w polisie dla szkód spowodowanych przez stłuczenie.

§ 2

1. W granicach limitu odpowiedzialności ochroną ubezpieczeniową są objęte koszty ustawienia rusztowań lub drabin umożliwiających demontaż, wstawienie lub naprawę przedmiotów objętych ubezpieczeniem w przypadku ich stłuczenia.
2. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w szklanych i kamiennych wykładzinach podłogowych,
 - 2) w szybach zainstalowanych w środkach transportowych, urządzeniach technicznych i różnego rodzaju instalacjach,
 - 3) polegających na poplamieniu, zmianie barwy, zardrapaniu, porysowaniu lub odprysnięciu kawałków powierzchni ubezpieczonych przedmiotów,
 - 4) będących następstwem niewłaściwego działania lub wady urządzeń oświetleniowych,
 - 5) powstałych wskutek wymiany, wymontowywania ubezpieczonego przedmiotu, prac konserwacyjnych lub naprawczych, a także zaistniałych podczas transportu.
3. Rozmiar szkody ustala się w granicach limitu odpowiedzialności, przyjmując wartość przedmiotów tego samego rodzaju, gatunku, materiału i wymiarów według kosztów zakupu lub naprawy, udokumentowanych rachunkiem, z uwzględnieniem zakresu rzeczowistych uszkodzeń, na podstawie cen z dnia powstania szkody, z uwzględnieniem:
 - 1) niezbędnych kosztów demontażu i montażu,
 - 2) kosztów transportu,
 - 3) kosztów wykonania napisów, ozdób i liter według wzorów istniejących w dniu powstania szkody.

Klauzula VI. Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody spowodowane w maszynach, urządzeniach, wyposażeniu, środkach obrotowych przewożonych transportem drogowym (własnym lub zawodowym) na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wykonywanym na ryzyko Ubezpieczonego.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28, § 33 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Mienie, o którym mowa w ust. 1, objęte jest ubezpieczeniem:
 - 1) od chwili rozpoczęcia załadunku do chwili zakończenia rozładunku w miejscu przeznaczenia, z zastrzeżeniem, że rozpoczęcie załadunku/rozładunku ma miejsce w czasie nie dłuższym niż 12 godzin przed rozpoczęciem/po zakończeniu przewozu,

- 2) w czasie niezbędnego przeładunku oraz w czasie niezbędnego przejściowego składowania (do 7 dni) na trasie transportu, w czasie przewozu.
4. W przypadku, gdy transport ubezpieczonego mienia rozpoczął się przed terminem wygaśnięcia umowy ubezpieczenia, a zakończenie transportu nastąpiło po terminie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia, przewożone mienie ubezpieczone jest przez cały czas trwania transportu, z zastrzeżeniem, że transport nie może trwać dłużej niż 2 dni robocze.
5. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w mieniu podczas jego transportu bezpośrednio wskutek następujących zdarzeń:
 - 1) wypadek środka transportu,
 - 2) kradzież z włamaniem lub rozbój,
 - 3) pożar,
 - 4) uderzenie pioruna,
 - 5) wybuch,
 - 6) upadek statku powietrznego,
 - 7) silny wiatr,
 - 8) powódź,
 - 9) zalanie wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych,
 - 10) grad,
 - 11) osuwanie się ziemi,
 - 12) zapadanie się ziemi,
 - 13) lawina,
 - 14) trzęsienie ziemi,
 - 15) upadek na środek transportu przedmiotu innego niż załadowany.
6. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jeden środek transportu wskazany w polisie dla mienia w transporcie krajowym.

§ 2

W przypadku szkody powstałej wskutek kradzieży z włamaniem Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność, pod warunkiem, że:

- 1) w pojeździe pozostawionym bez nadzoru wszystkie drzwi, okna i inne otwory były zabezpieczone i należycie zamknięte,
- 2) pojazd pozostawiony bez nadzoru posiadał system zabezpieczający go przed uruchomieniem (np. immobilizer, blokada układu kierowniczego) oraz uruchomiony alarm przeciwkradzieżowy; urządzenia te były sprawne i w dobrym stanie technicznym,
- 3) od godziny 22.00 do godziny 6.00 pojazd pozostawiony bez nadzoru zaparkowany był w pomieszczeniu zamkniętym na klucz (np. garażu) lub na parkingu strzeżonym.

§ 3

1. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku:
 - 1) braku miary lub wagi, wady ukrytej lub naturalnych właściwości mienia w granicach obowiązujących norm ubytku naturalnego,
 - 2) niewłaściwego załadowania, składowania, wyładowania, opakowania lub zamocowania mienia,
 - 3) dokonania załadunku, przeładunku, rozładunku:

- a) przez osoby zatrudnione do tych czynności, które nie posiadają odpowiednich uprawnień,
 - b) za pomocą urządzeń niesprawnych lub nie posiadających aktualnych świadectwa badania technicznego, jeśli Ubezpieczony był odpowiedzialny za dokonanie tych czynności,
- 4) wykonywania czynności załadunku, przeładunku, rozładunku, przez osoby będące w stanie po spożyciu alkoholu lub zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii chyba, że nie miało to wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego,
 - 5) wydania mienia osobie nieuprawnionej,
 - 6) użycia pojazdu nieprzystosowanego do przewozu danego rodzaju mienia lub niesprawnego technicznie,
 - 7) opóźnień w przewozie.
2. Ubezpieczyciel nie odpowiada ponadto za zdarzenia powstałe podczas transportu dokonywanego wyłącznie w miejscu ubezpieczenia.
 3. Ochrona ubezpieczeniowa z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej nie obejmuje szkód powstałych w:
 - 1) wartościach pieniężnych,
 - 2) wyrobach alkoholowych lub tytoniowych,
 - 3) inwentarzu żywym,
 - 4) przesyłkach pocztowych i kurierskich,
 - 5) transporcie zwłok,
 - 6) towarach niebezpiecznych, paliwach płynnych i gazowych,
 - 7) pojazdach samochodowych,
 - 8) mieniu przewożonym w ramach handlu obwoźnego,
 - 9) mieniu uszkodzonym lub zdekompletowanym,
 - 10) mieniu używanym w zakresie szkód wynikających z dotychczasowego użytkowania tego mienia,
 - 11) mieniu przesiedleńczym,
 - 12) urządzeniach trwale przymocowanych do pojazdów transportujących,
 - 13) urządzeniach i pojazdach w ruchu o własnym napędzie oraz w czasie holowania,
 - 14) czasie transportu wykonywanego pojazdami stanowiącymi własność prywatną pracowników Ubezpieczonego.

§ 4

Rozmiar szkody ustala się w granicach sumy ubezpieczenia przy zachowaniu następującej kolejności, według:

- 1) wartości mienia określonej w fakturze lub dokumencie wystawionym przez dostawcę,
- 2) wartości mienia tego samego rodzaju i gatunku w miejscu i czasie jego nadania w przypadku braku faktury lub dokumentu wystawionego przez dostawcę.

Klauzula VII. Ubezpieczenie maszyn od awarii

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody powstałe w ubezpieczonych maszynach i urządzeniach wskutek awarii.

2. Za awarię uznaje się stan techniczny maszyny lub urządzenia, który ogranicza lub uniemożliwia jego dalszą eksploatację a także nagłe zmniejszenie sprawności lub niesprawność maszyny bądź urządzenia ograniczające jego zdolność do działania.
3. Odpowiedzialnością Ubezpieczyciela objęte są wyłącznie maszyny lub urządzenia nie starsze niż 10 lat, zainstalowane w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie, zdolne do użytku i użytkowane zgodnie z przeznaczeniem, dla których testy próbne zostały zakończone z wynikiem pozytywnym.
4. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
5. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia wskazany w polisie dla szkód polegających na awarii maszyny.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe w dźwigach osobowych, towarowych, kotłach CO, prototypach,
- 2) polegające na awarii oprogramowania maszyny lub urządzenia, o ile jest możliwe jego odtworzenie na podstawie posiadanej licencji,
- 3) za które w ramach obowiązującego prawa lub postanowień umownych odpowiada osoba trzecia działająca w charakterze dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy, serwisanta, przewoźnika, spedytora lub podwykonawcy, w tym szkody objęte gwarancją lub rękojmią,
- 4) powstałe w wyniku naturalnego zużycia albo długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn lub urządzeń, w tym wskutek kawitacji, erozji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego, szlamu i osadów, działania środków żrących lub starzenia się izolacji,
- 5) powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danej maszyny lub urządzenia warunkach,
- 6) powstałe w maszynach lub urządzeniach elektroenergetycznych, w których nie przeprowadzono badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych potwierdzonych protokołem, o ile niedopełnienie obowiązku badań było przyczyną szkody,
- 7) w sprzęcie elektronicznym; wyłączenie to nie dotyczy elektronicznych części maszyn lub urządzeń stanowiących integralną część tych maszyn, urządzeń lub aparatów,
- 8) w wymiennalnych narzędziach wszelkiego rodzaju, wymurówkach oraz obudowach i rusztach pieców oraz palenisk, a także dyszach palników oraz innych elementach, których czas prawidłowego funkcjonowania jest krótszy od trwałości maszyny,

- 9) w środkach eksploatacyjnych wszelkiego rodzaju,
- 10) spowodowane wadami lub uszkodzeniami istniejącymi w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których Ubezpieczony wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć.

Klauzula VIII. Ubezpieczenie maszyn poza miejscem ubezpieczenia

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia o szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w maszynach i urządzeniach ubezpieczonych w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie, gdy były one wykorzystywane przez Ubezpieczonego lub jego pracowników w związku z prowadzoną działalnością także poza tym miejscem.
2. Maszyny i urządzenia poza miejscem ubezpieczenia objęte są ochroną ubezpieczeniową wyłącznie w zakresie, w jakim zostały ubezpieczone w miejscu ubezpieczenia wskazanym w polisie.
3. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela za szkody polegające na kradzieży z włamaniem maszyn lub urządzeń poza miejscem ubezpieczenia zachodzi, o ile zostały spełnione wymagania określone w § 32 OWU odnośnie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych.
4. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28, § 33 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
5. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia wskazany w polisie dla szkód w maszynach lub urządzeniach znajdujących się poza miejscem ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w maszynach i urządzeniach:

- 1) uszkodzonych lub zdekompletowanych,
- 2) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem, o ile fakt ten przyczynił się do powstania szkody,
- 3) oddanych we władanie osób innych niż Ubezpieczony lub jego pracownicy (w tym w najem, dzierżawę),
- 4) podczas ich naprawy, transportu oraz załadunku, przeładunku i rozładunku.

Klauzula IX. Ubezpieczenie mienia od katastrofy budowlanej

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej w mieniu o szkody spowo-

dowane przez katastrofę budowlaną zaistniałą w miejscu ubezpieczenia określonym w polisie.

2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w mieniu wskazanym w polisie jako ubezpieczone od pożaru i innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk.
4. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia, wskazany w polisie dla szkód spowodowanych przez katastrofę budowlaną.

§ 2

Za katastrofę budowlaną nie uznaje się:

- 1) zdarzenia losowego, o którym nie zostały powiadomione podmioty określone w art. 75 ust. 1 pkt. 3) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane,
- 2) uszkodzenia elementu wbudowanego w budynek lub budowlę, nadającego się do naprawy lub wymiany,
- 3) uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń mechanicznych i elektronicznych stanowiących funkcjonalną i integralną część budynku lub budowli,
- 4) awarii instalacji.

Klauzula X. Ubezpieczenie dla aptek

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o:

- 1) odpowiedzialność cywilną zawodową Ubezpieczonego za szkody poniesione przez osoby trzecie, będące bezpośrednią konsekwencją błędów zawodowych, popełnionych przez farmaceutów, rozumianych jako osoby posiadające tytuł magistra farmacji z prawem do wykonywania zawodu farmaceuty oraz techników farmacji rozumianych jako osoby posiadające specjalistyczne wykształcenie farmaceutyczne na poziomie średnim; za błędy zawodowe farmaceutów oraz techników farmacji rozumie się błędy w przygotowaniu leków recepturowych oraz błędy wynikające z wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku,
- 2) koszty utylizacji leków zniszczonych, które przez to nie mogą zostać wprowadzone do obrotu,
- 3) straty finansowe, będące bezpośrednim następstwem utraty dokumentów, niezbędnych do refundacji leków,

jeżeli zniszczenie leków lub utrata dokumentów, o których mowa w pkt. 2) i 3), powstało na skutek zdarzeń objętych ubezpieczeniem zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia.

2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzial-

ności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 28, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.

3. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowią odpowiednio wskazane w polisie: limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej dla odpowiedzialności cywilnej zawodowej Ubezpieczonego, określonej w ust. 1 pkt 1) oraz limity odpowiedzialności w ramach sumy ubezpieczenia dla ubezpieczenia mienia od pożaru lub innych zdarzeń losowych albo od wszystkich ryzyk na jedno i wszystkie zdarzenia losowe powstałe w okresie ubezpieczenia dla kosztów utylizacji leków i strat finansowych, określonych w ust. 1 pkt. 2) – 3).

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu odpowiedzialności zawodowej Ubezpieczonego:

- 1) wynikające z wadliwości leków gotowych,
- 2) wynikające z błędów znanych Ubezpieczonemu w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia,
- 3) wynikające ze świadomego naruszenia przez Ubezpieczonego przepisów prawa, jak również działania wykraczającego poza jego kompetencje,
- 4) powstałe wskutek zastosowania surowców i materiałów, o których Ubezpieczony wiedział lub wiedzieć powinien, że są szkodliwe lub niedopuszczalne do stosowania,
- 5) wynikające z niezabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia substancji chemicznych, biologicznych, radioaktywnych zgodnie z obowiązującymi normami,
- 6) spowodowane przez leki, a także surowce i materiały, których nabycie nie jest potwierdzone pisemnymi dowodami zakupu lub dla których pisemne dowody zakupu są wystawione z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa,
- 7) spowodowane przez leki sporządzone lub wydane przez farmaceutów przed okresem ubezpieczenia.

Klauzula XI. Zamiana franszyz redukcyjnych na integralne

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, franszyzy redukcyjne mające zastosowanie do umowy ubezpieczenia w zakresie poszczególnych rodzajów ubezpieczeń zostają zastąpione fransyzami integralnymi w takiej samej wysokości, w jakiej są zostały określone dla tych rodzajów ubezpieczeń franszyzy redukcyjne.

2. Postanowienia szczególne włączone do umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznaczają wyłącznie zmianę rodzaju franszyz, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.

Klauzula XII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza

zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za produkt.

2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel udziela ochrony ubezpieczeniowej, jeżeli w związku z wprowadzeniem do obrotu, w ramach prowadzonej działalności określonej w polisie, produktu lub grupy produktów Ubezpieczony zobowiązany jest w myśl przepisów prawa do naprawienia szkody osobowej lub rzeczowej, wyrządzonej osobie trzeciej.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są zdarzenia ubezpieczeniowe, które wystąpiły w okresie ubezpieczenia, pod warunkiem, że wprowadzenie do obrotu produktu lub grupy produktów będących przyczyną powstania tego zdarzenia miało miejsce nie wcześniej niż rok przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia.
5. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za roszczenia:

- 1) osób trzecich za szkody powstałe w samym produkcie,
- 2) z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy oraz za wady prawne,
- 3) objęte gwarancją producenta,
- 4) z tytułu szkód wyrządzonych konsumentom przez produkt wprowadzony do obrotu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem, że wyłączenie odpowiedzialności nie ma zastosowania o ile:
 - a) produkt nie był przygotowywany do eksportu przez Ubezpieczonego lub też Ubezpieczony nie posiadał wiedzy o tym, że zostanie on wyeksportowany, a szkoda powstała poza terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki lub Kanady oraz ich terytoriów zależnych lub
 - b) zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerzono o stosowną klauzulę,
- 5) z tytułu szkód spowodowanych wadami produktów, które powstały przez połączenie, wymieszanie lub obróbkę produktów dostarczonych przez Ubezpieczonego z innymi produktami,
- 6) z tytułu poniesienia kosztów dalszej przeróbki lub dalszej obróbki dostarczonego wadliwego produktu,
- 7) z tytułu poniesienia wydatków na usunięcie, wybudowanie, montaż i demontaż dostarczonego wadliwego produktu i zabudowę, położenie lub założenie produktu nie dotkniętego wadą,
- 8) wynikające z wadliwości produktów, które zostały wyprodukowane, podlegały obróbce lub przeróbce przy pomocy maszyn wyprodukowanych, montowanych lub serwisowanych przez Ubezpieczonego,
- 9) z tytułu szkód spowodowanych przez produkt przeznaczony do użytku w lotnictwie i statkach kosmicznych,

- 10) z tytułu kosztów związanych z wycofaniem wadliwych lub niebezpiecznych produktów z obrotu,
- 11) z tytułu szkód osobowych powstałych z przeniesienia choroby zakaźnej oraz szkód rzeczowych powstałych wskutek choroby zwierząt należących do Ubezpieczonego, hodowanych lub sprzedanych przez Ubezpieczonego w sytuacji, kiedy Ubezpieczony o chorobie wiedział lub wiedzieć powinien,
- 12) z tytułu szkód spowodowanych przez produkt nie posiadający ważnego atestu (certyfikatów, zezwoleń), o ile atest (certyfikat, zezwolenie) jest wymagany przez obowiązujące przepisy prawa,
- 13) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy lub braku etykiet informujących o przeznaczeniu produktu oraz sposobie jego używania,
- 14) z tytułu szkód spowodowanych przez produkt niepełnowartościowy, wprowadzony do obrotu z informacją o wadzie,
- 15) z tytułu szkód spowodowanych przez produkt zawierający ludzką krew, osocze i substancje krwiopochodne,
- 16) z tytułu szkód będących następstwem oddziaływania wyrobów tytoniowych, w tym e-papierosów,
- 17) z tytułu szkód spowodowanych przez produkt, który przed wprowadzeniem do obrotu nie był w sposób należyty, zgodny z wymaganiami nauki i techniki sprawdzony lub przetestowany,
- 18) wynikające z nieterminowego dostarczenia produktu,
- 19) z tytułu szkód powstałych w wyniku zużycia, zestarzenia się, nadwerżenia lub wewnętrznych szkód wynikających z eksploatacji,
- 20) związane ze smakiem, zapachem, konsystencją, wyglądem i wartością odżywczą produktu,
- 21) z tytułu szkód spowodowanych podaniem artykułów spożywczych, których okres przydatności do spożycia minął oraz szkód będących skutkiem nieprzestrzegania przez Ubezpieczonego warunków sanitarnych oraz przepisów weterynaryjnych w produkcji, obrocie oraz przechowywaniu artykułów spożywczych,
- 22) z tytułu kosztów związanych z wycofaniem i utylizacją produktów przeterminowanych lub z innych względów wycofanych z obrotu,
- 23) z tytułu kosztów dostawy, włączając w to koszty transportu produktu niewadliwego.

Klauzula XIII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pracodawcy.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako pracodawcy za szkody osobowe lub rzeczowe poniesione przez pracowników Ubezpieczonego

go, będące następstwem zarejestrowanego wypadku przy pracy, w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa.

- Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Przy ustalaniu wysokości świadczenia uwzględnia się świadczenie uzyskane przez poszkodowanego na podstawie ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

§ 2

- Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - powstałe w czasie, gdy pracownik znajdował się w stanie po spożyciu alkoholu lub zażyciu narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba, że nie miało to wpływu na zajście zdarzenia ubezpieczeniowego,
 - w przypadku, gdy pracownik, który uległ wypadkowi, odmówił poddania się badaniom na zawartość alkoholu w organizmie bądź innej substancji wymienionej w pkt. 1), a z okoliczności wypadku wynika, że pracownik mógł znajdować się w stanie po spożyciu alkoholu,
 - spowodowane wypadkiem, któremu uległ pracownik w drodze do miejsca pracy i z pracy,
 - spowodowane chorobami zawodowymi, udarem mózgu bądź zawałem serca.
- Ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadku przy pracy.

Klauzula XIV. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach ruchomych w piecy lub pod kontrolą, stanowiących przedmiot obróbki

§ 1

- Z zastrzeżeniem pozostałych niezmiennych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w rzeczach ruchomych:
 - użytkowanych lub posiadanych przez Ubezpieczonego na podstawie umowy i wykorzystywanych w prowadzonej działalności, określonej w polisie,
 - przekazanych w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych podobnych czynności w ramach działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego, określonej w polisie, powstałe w czasie ich wykonywania lub w okresie od przyjęcia rzeczy przez Ubezpieczonego do jej wydania, w tym również podczas przeprowadzania jazd próbnych.
- Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.

- Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody rzeczowe:

- w wartościach pieniężnych, wszelkiego rodzaju dokumentach, przedmiotach sztuki, futrach, skórkach,
- polegające na utracie, nie wynikającej z ich zniszczenia:
 - pojazdów mechanicznych, ich wyposażenia oraz w rzeczach pozostawionych w tych pojazdach,
 - sprzętu elektronicznego,
- wynikające ze zwykłego zużycia lub nadmiernego obciążenia rzeczy,
- w wyrobach ze szkła, terakoty, ceramiki lub tworzyw sztucznych, chyba że:
 - stanowią część składową najmowanych, dzierżawionych, użyczonych, leasingowanych, przechowywanych lub posiadanych na podstawie umowy rzeczy ruchomych,
 - zostały przekazane w celu wykonania obróbki, naprawy, czyszczenia i innych podobnych czynności w ramach działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego,
- powstałe w związku z przeprowadzaniem jazd próbnych w odległości powyżej 15 km od miejsca wykonywania usługi przez Ubezpieczonego,
- powstałe w związku z wykonywaniem przez Ubezpieczonego usługi „door to door” polegającej na odbiorze i przyporowadzeniu pojazdu mechanicznego od usługobiorcy do Ubezpieczonego w celu wykonania usługi lub odprawdzeniu pojazdu mechanicznego do usługobiorcy przez Ubezpieczonego po wykonaniu usługi.

Klauzula XV. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podwykonawców

- Z zastrzeżeniem pozostałych niezmiennych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego za szkody osobowe lub rzeczowe powstałe w związku z wykonywaniem czynności, prac lub usług przez podwykonawcę.
- Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
- Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody osobowe i rzeczowe spowodowane przez podwykonawców Ubezpieczonego, za których ponosi on odpowiedzialność, w związku z wykonywaniem czynności, prac lub usług zgodnych z rodzajem ubezpieczonej działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego, określonej w polisie.
- Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności

ności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

5. Ubezpieczyciel zachowuje prawo do dochodzenia roszczeń regresowych względem podwykonawców, chyba że umówiono się inaczej.

Klauzula XVI. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody w środowisku

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego za szkody w środowisku.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody osobowe i rzeczowe spowodowane wydzieleniem, rozrzuceniem, uwolnieniem lub wydobywaniem się dymu, oparów, sadzy, wyziewów, kwasów, zasad, trujących substancji chemicznych, płynów lub gazów, odpadów lub innych środków drażniących, mogących powodować skażenie powietrza, ziemi lub jej powierzchni, lub jakiegokolwiek strumienia, rzeki, kanału czy zbiornika wodnego.
4. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela za szkody określone w ust. 1 zachodzi wyłącznie po spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) przyczyną wydzielenia, rozrzucenia, uwolnienia lub wydobywania się jest zdarzenie nagłe i przypadkowe, niezamierzone ani nieprzewidziane przez Ubezpieczonego przy zachowaniu należytej staranności w prowadzeniu przedsiębiorstwa,
 - 2) wydzielenie, rozrzucenie, uwolnienie lub wydobywanie się miało miejsce w okresie ubezpieczenia i zostało w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzone przez Ubezpieczonego lub osoby trzecie w ciągu 72 godzin od momentu rozpoczęcia się tego zdarzenia,
 - 3) pierwsza szkoda powstała i ujawniła się nie później niż w ciągu 72 godzin od momentu rozpoczęcia się procesu wydzielenia, rozrzucenia, uwolnienia lub wydobywania się,
 - 4) zdarzenie zostało potwierdzone protokołem służby ochrony środowiska, straży pożarnej lub policji,
 - 5) szkoda powstała w związku z ubezpieczoną działalnością gospodarczą, określoną w polisie.
5. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za roszczenia związane ze szkodami w środowisku:

- 1) wynikającymi z działalności:
 - a) zakładów przemysłu farmaceutycznego,
 - b) zagospodarowania odpadów,
 - c) oczyszczalni ścieków,
 - d) złomowisk,
 - e) lakierni,
 - f) zakładów galwanizacyjnych,
- 2) powstałymi w związku z działalnością firm transportowych, bądź z wykonywaniem czynności polegających na przewozie ładunków wszelkimi środkami transportu oraz rozładunku i załadunku,
- 3) powstałymi w związku z gromadzeniem ścieków, składowaniem, gospodarczym wykorzystaniem odpadów, środków chemicznych bądź towarów niezabezpieczonych wskazanych w międzynarodowej konwencji dotyczącej drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie 30 września 1957 r. na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Klauzula XVII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za przeniesienie chorób zakaźnych

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z przeniesieniem chorób zakaźnych i zakażeń wymienionych w ustawie z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w tym roszczeń związanych z zespołem nabytego niedoboru odporności (AIDS).
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) wynikające z prowadzenia praktyki lekarskiej, pielęgniarckiej i położniczej,
- 2) powstałe w wyniku nieprzestrzegania przez Ubezpieczonego wymogów higieniczno-sanitarnych lub procedur w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, przewidzianych przepisami prawa w zakresie działalności wykonywanej przez Ubezpieczonego,

- 3) spowodowane przeniesieniem choroby Creutzfeldta-Jakoba lub innych encefalopatii gąbczastych.

Klauzula XVIII. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów prowadzących działalność hotelarską lub ośrodki wczasowe

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego jako podmiotu prowadzącego działalność hotelarską lub ośrodek wczasowy, za szkody powstałe z tytułu utraty lub uszkodzenia:
 - 1) mienia wniesionego do pokoju hotelowego lub oddanego do przechowania,
 - 2) pojazdów mechanicznych pozostawionych na parkingu strzeżonym znajdującym się pod dozorem lub kontrolą Ubezpieczonego.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że kwota wypłaconego odszkodowania z tytułu utraty lub uszkodzenia mienia wniesionego do pokoju hotelowego lub oddanego do przechowania, nie może być wyższa niż odpowiedzialność Ubezpieczonego wynikająca z art. 849 kodeksu cywilnego.

§ 2

1. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu wniesionym do pokoju hotelowego, pod warunkiem, że mienie znajdowało się w pokoju hotelowym, który był zabezpieczony w następujący sposób:
 - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do pokoju były zamknięte co najmniej na jeden zamek wielozastawkowy lub zamek elektroniczny, a klucz lub karta magnetyczna (chipowa) były w wyłącznym posiadaniu gościa hotelowego lub osoby uprawnionej do przechowywania klucza lub karty,
 - 2) drzwi i okna znajdowały się w należytym stanie technicznym i były tak umocowane i zamknięte, że wyłamanie ich lub wyważenie wymagało użycia siły lub narzędzi,
 - 3) w ścianach i stropach nie było otworów umożliwiających wydostanie przedmiotów bez włamania.
2. Ponadto warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela za szkody powstałe wskutek kradzieży jest pozostawienie przez sprawców śladów włamania, w postaci uszkodzenia istniejących zabezpieczeń.
3. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkody w mieniu oddanym do przechowania, pod warunkiem, że:
 - 1) drzwi zewnętrzne do pomieszczenia, w którym znajduje się mienie oddane przez gości hotelowych do

przechowania, są w należytym stanie technicznym, zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub dwie różne klódki bezkablukowe zawieszona na oddzielnych skoblach, a klucz jest w wyłącznym posiadaniu osoby uprawnionej do przechowywania kluczy,

- 2) Ubezpieczony prowadzi ewidencję przyjmowanych do przechowania rzeczy, zawierającą co najmniej następujące dane: imię i nazwisko oraz numer pokoju hotelowego osoby oddającej mienie do przechowania, dokładny opis i określenie przechowywanych przedmiotów oraz ich wartość, datę przyjęcia mienia do przechowania, podpis oddającego i przyjmującego mienie do przechowania, datę zwrotu mienia z przechowania, podpis oddającego i przyjmującego mienie z przechowania,
- 3) wartości pieniężne przechowywane są w zamkniętym schowku (tj. w szafie stalowej, stalowo-betonowej, pancernej lub kasecie metalowej), który jest trwale przymocowany do podłoża lub ściany pomieszczenia, do którego wejście musi być zabezpieczone zgodnie z pkt. 1).
4. Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkody w pojazdach mechanicznych pozostawionych na parkingu strzeżonym, pod warunkiem, że miejsce postoju pojazdu spełnia następujące warunki:
 - 1) jest ogrodzone parkanem z siatki drucianej, murewanym lub innym o trwałej konstrukcji, oświetlone w porze nocnej, ponadto objęte stałym dozorem lub monitoringiem w postaci czynnego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowego z przekazywaniem sygnału do licencjonowanej agencji ochrony mienia z włączeniem do akcji załóg patrolowo-interwencyjnych z czasem dojazdu do 15 min.,
 - 2) wjazd zabezpieczony jest w sposób uniemożliwiający wjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną,
 - 3) prowadzona jest stała ewidencja przyjmowanych i wyjeżdżających pojazdów według numeru rejestracyjnego, daty i godziny przyjęcia i wyjazdu oraz osoby przyjmującej i wydającej.
5. W razie zaginięcia, uszkodzenia bądź wystąpienia znacznej szkody w pojeździe mechanicznym Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić policję o tym zdarzeniu. Jeżeli Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie powiadomił policji, Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 3

1. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w:
 - 1) wartościach pieniężnych, o ile są przechowywane lub zostały oddane do przechowania niezgodnie z zasadami podanymi w § 2 ust. 3 pkt. 1) – 3),
 - 2) komputerach, aparatach fotograficznych, kamerach oraz innym przenośnym sprzęcie elektronicznym o wartości jednostkowej powyżej 1 000 zł oraz rowerach, o ile są przechowywane lub zostały oddane do przechowania niezgodnie z zasadami podanymi w § 2 ust. 3 pkt. 1) – 2).

2. Ubezpieczyciel nie ponosi ponadto odpowiedzialności za szkody związane z uszkodzeniem lub utratą pojazdów mechanicznych, powstałe w:

- 1) pojazdach mechanicznych, częściach składowych lub wyposażeniu pojazdów mechanicznych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy,
- 2) w rzeczach pozostawionych w pojazdach mechanicznych.

Klauzula XIX. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów nieleczniczych podpisujących umowy z NFZ

§ 1

1. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki, z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego jako świadczeniodawcy udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania Ubezpieczonego, w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, podczas udzielania świadczeń opieki zdrowotnej wykonywanych na podstawie umowy zawartej z NFZ o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, polegających wyłącznie na zaopatrzeniu w środki pomocnicze i wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3 rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym definicje, zasady odpowiedzialności Ubezpieczyciela, płatności składki, ustalania rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania określone w OWU oraz umowie ubezpieczenia mają w pełni zastosowanie.
3. Postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy nie będącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą, udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej mają pierwszeństwo zastosowania przed postanowieniami niniejszej klauzuli dodatkowej oraz OWU.
4. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi suma gwarancyjna w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

- 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia,
- 2) polegające na zapłacie kar umownych,
- 3) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, rozruchów i zamieszek, a także aktów terroru.

Klauzula XX. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez samobieżne maszyny budowlane oraz pojazdy wolnobieżne, młoty pneumatyczne, hydrauliczne, kafary

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody wyrządzone przez Ubezpieczonego w związku z wykonywaniem prac i usług z użyciem:
 - 1) samobieżnych maszyn budowlanych oraz pojazdów wolnobieżnych w rozumieniu ustawy o ruchu drogowym,
 - 2) młotów pneumatycznych, hydraulicznych, kafarów.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz w polisie mają w pełni zastosowanie.
3. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

1. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe w związku z ruchem pojazdów wolnobieżnych, które podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, niezależnie od tego czy umowa ubezpieczenia obowiązkowego została zawarta,
 - 2) powstałe wskutek prowadzenia robót bez wymaganych zezwoleń lub obsługiwania sprzętu, kierowania maszynami lub pojazdami przez pracowników nie posiadających stosownych uprawnień,
 - 3) wskutek braku zabezpieczenia lub niewłaściwego zabezpieczenia wykonywanych prac,
 - 4) wskutek nieprzestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów techniczno-budowlanych, przepisów BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową,
 - 5) wyrządzone w podziemnych: instalacjach, kablach, rurociągach, innych urządzeniach, chyba że zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerzono o stosowną klauzulę, za opłatą dodatkowej składki.
2. Ubezpieczyciel odpowiada jedynie za rzeczywiste straty poniesione przez osobę trzecią, z wyłączeniem utraczonych korzyści, strat pośrednich i kar.

**Klauzula XXI. Ubezpieczenie
odpowiedzialności cywilnej za szkody
wyrządzone w podziemnych instalacjach,
kablach, rurociągach, innych urządzeniach**

§ 1

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody wyrządzone przez Ubezpieczonego w istniejących podziemnych: instalacjach, kablach, rurociągach lub innych urządzeniach, jeżeli w okresie poprzedzającym rozpoczęcie robót budowlano-montażowych Ubezpieczony konsultował z odpowiednimi organami dokładne usytuowanie takich podziemnych instalacji, kabli, rurociągów lub innych urządzeń, a fakt ten został udokumentowany.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU oraz umowie ubezpieczenia mają w pełni zastosowanie.
3. Górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej stanowi limit odpowiedzialności w ramach sumy gwarancyjnej w wysokości określonej w polisie na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia.

§ 2

1. Z tytułu niniejszej klauzuli dodatkowej Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe wskutek prowadzenia robót bez wymaganych zezwoleń lub obsługiwanego sprzętu przez pracowników nie posiadających stosownych uprawnień,
 - 2) powstałe wskutek braku lub niewłaściwego zabezpieczenia wykonywanych prac,
 - 3) powstałe wskutek nieprzestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów techniczno-budowlanych, przepisów BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową,
 - 4) wyrządzone przez samobieżne maszyny budowlane oraz pojazdy wolnobieżne, młoty pneumatyczne, hydrauliczne, kafary, chyba że zakres ochrony ubezpieczeniowej rozszerzono o stosowną klauzulę, za opłatą dodatkowej składki.
2. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do kosztów naprawy zniszczonych lub uszkodzonych kabli, rurociągów lub innych podziemnych instalacji.

**Klauzula XXII. Ubezpieczenie
odpowiedzialności cywilnej za szkody
wyrządzone na terenie Unii Europejskiej
oraz Szwajcarii, Liechtensteinu,
Islandii i Norwegii**

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, Ubezpieczyciel rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o szkody wyrządzone przez Ubezpieczonego na terenie Unii Europejskiej oraz Szwajcarii, Liechtensteinu, Islandii i Norwegii.
2. Rozszerzenie zakresu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli dodatkowej oznacza wyłącznie zmianę zakresu ubezpieczenia, jak to określono w niniejszej klauzuli, przy czym wyłączenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela określone w § 11, § 39 OWU, klauzulach dodatkowych oraz polisie mają w pełni zastosowanie.

AXA Ubezpieczenia TUIR S.A., ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

NIP: 107-000-61-55, REGON: 140806789

Wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy,
XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego,

numer KRS 0000271543, AXA Ubezpieczenia TUIR S.A. należy do Grupy AXA.

Kapitał zakładowy AXA Ubezpieczenia TUIR S.A. wynosi 107 912 677 PLN, opłacony w całości.

